Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

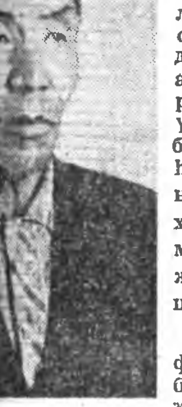
БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 241 (13955) | 1972 оной октябриин 12, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ҮНЭН ХҮНЭЙ ҮГЭ

МАЛШАДАЙ ЭРГЭЖЭЛ ШАДАБАРИ ...АЛГАХА ҮЕ

Намарай дунда һара хахадлажа, хадын оройгоор байрын саһан унажа, үбэлэй хүйтэнэй газаа орожо ерэһые мэдүүлнэ. Энэ үедэ колхоз, совхозуудай малшад үбэлжөөндөө түбхинэнхэй, үбһэ тэжээлээ бүридхэн абажа, һоломо, зелёнко поли дээрэһээ суглуулжа, малайнгаа байра дулаалжа, сүлөө забгүй ажаллана. Малшадай намарай үдэр бүхэн маша ехэ үнэтэй, харюусалгатай. Хэрбээ энээхэн үедэ оролдосотой һайнаар ажаллабал, малайнгаа хүшэ тамир түрүүшын хүйтэндэ алдангүй, үбэлдөө малдаа эдюулхэ нэмэри тэжээл суглуулжа абаха жэшээтэй.

Хорёод жэлдэ һаалиин фермые даажа байхадаа, эдэ бүгэдэ табан хургандал адли мэдээжэ болонхой. Сентяб...рёодоор фермэмнай үбэлжэлгэдөө түгэс бэлэн ...тэжээл буйлуулха цех хүдэлгэгдэжэ эхилһэн ...Малай байранууд, малшадай гэрнүүд дулаалагда... досооһоо сагаадагдажа, түлеэ залһа бэлдэгдэ...тын бүхы оньһон түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдэжэ ...байха юм.

...һээ эхилжэ фермэмнай үбэл зунгүй нэгэ га...байрладаг болоо. Зундаа һүрэгөө адуулха һайжа...малай бэлшээритэй боложо байнабди. Мүнөө жэл ...шээри хорёологдожо, хүрьһэнь элдүүрилэгдэжэ, ...ногоон таригдаа, минеральна үтэгжүүлгэ та... Тиигэжэ ерэхэ жэлһээ малаа эндэ адуулха һайн ...тэй болохо байһандаа баяртайбди.

...мнай 200 гаран үнеэдэй, 100 тугалай типовой ...һаалишад, малшадай байха хоёр квартиратай ... Үнеэдээ гурбадахи жэлээ машинаар һаанабди, ...шабха сэбэрлэхэ транспортёр тодхогдонхой, ха...дуран соо, тэжээл буйлуулха зохид цех тү... Бүхыдөө 8 һаалишад, 2 үхэршэд, 2 тэ...үүлагшад хүдэлнэ. Коллектив соомнай 6 ком...ажаллана, партийна бүлэг эмхидхэгдэнхэй.

...оной үнгэрһэн 9 һарада фермын үнеэн бүри... килограмм һүн һаагдаа гэхэ гү, али жэлэй ...(2200 килограмм) болзорһоо урид дүүргэгдэхээр ...дана. Гүрэндэ һү худалдаха графигһаа фермэ...-гаад центнерээр түрүүлжэ ябана.

...үедэ үнеэднай тарьянай, зелёнкын узуурта бэл..., һаагдаһан һүнэй литр бүридэ 200 грамм таряа ...зүйл эдюулэгдэнэ, мүн тугаллаһан үнеэдтэ куу... Һаалишан бүхэн үнеэдтэ хүртэһэн гурилаа ...абаад, модон боошхонууд соо хэжэ, халуун ...буйлуулжа, бурдууг болгожо, үнеэдтээ хубаарилан ...алтай. Үнеэдээ үбэл зунгүй гурба удаа онь...һаанабди. Мүнөө бүхы үнеэднай машинаар ...даданхай. Үнеэдэйнгээ доро хюрөөгэй хибэдэһэ ...үгэнэбди.

...ад, малшаднай нэгэшье үнеэ һубайруулхагүй ...дено. Тугаллаһан үнеэд 22—25 хоногтоо заа...үүлэгдэдэг юм. Эндэ техник-үрэжүүлэгшээр ...һаалишанаар ажаллаһан Очир Байнганова ... Тиигэжэ буха орой хэрэглэнгүйгөөр, жэлдээ ...үрһөө тугал абадаг байнабди. Мүнөө 170-аад ту...

...дэмнай ажалша бэрхэ һаалишад, тугалшад олон. ...Долгоржап Очирова, Цыцырен Султумова, Да...мацэва болон бусад колхоз дотороо дэлгэрһэн ...мүрысөөнэй түрүү һууринуудые эзэлжэ ябана. ..., Д-Ж. Очирова үнгэрһэн 9 һарада үнеэн бүри... килограмм һү һаанхай. Тугалшад Надежда ... Нина Белобородова гэгшэд ажалдаа үнэн сэ...дэжэ, жэл бүри амжалтатай гарана.

...Союзай 50 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ дэл...социалис мүрысөөндэ оролсоһон манай коллек...элэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлжэ, ...дэ бүри ехэ һү һааха зорилгоор 1972—1973 ...үбэлжэлгын долоон һарада үнеэн бүриһөө 1150 ...һү һааха гэхэ гү, али нёдондоной энэ үеынхи... килограмм дээгүүр болоно. Фермын түрүү һаа... Д-Ж. Очирова энэ үедэ үнеэн бүриһөө 1300 кило... бага бэшэ һү һааха байһанаа мэдүүлээ.

...һаалишаднай һайн шанартай һү гүрэндөө тушаа...ормэлзэнэ. Һүнэй шанар, тоһолигынь, эһэнги... бүри фермын лабораторидо шалгагдажа, һаа...эй ажал сэгнэгдэдэг гуримтай. Тиигэжэ бү... һайн шанартайгаар тушаадаг болонхойбди. Эндэ ...тоо бүридхэгшэ Д. Лубсановагай үүргэ ехэ.

... правлени, партком һаалишад, малшадай ...дые хангаха гэжэ оролдодог. Малшадай олон ...интернат һургуулида һуралсана, бэшэнь һур... автобусоор зөөгдэдэг. Олон жэлдэ хүдэл... шадабаритай һаалишадта нэмэлтэ түлбэри ...ой. Автолавка саг үргэлжэ ябажа, малшадта ...тэй эд бараа худалдана. Мүнөө эндэхи мал... бани баригдажа дүүрэхэеэ байна. Һаали...шад жэлдээ колхозой амаралтын гэртэ амарна.

...ше манай хүдэлмэридэ дутагдал, бэрхэшээл... ушардаг. Зундаа бэлшээреэр муудажа зобог... зундаа үнеэдые бэлшээхэ, ногооень саб... тарилга фермэ шадар хэгдэнэгүй. Үбэлдөө ...аха хүдэлмэри оньһожоруулагдаагүй байна. ..., заримдаа тугаллаха гунжадые саг сооно ... даалгажа үгэнэгүй. Тиимэһээ тэдэ һайса ... тугаллажа, һү шэмэнь доошолно бшуу. ...һайнаар ургуулха, тэрэниие үбэлдөө хүлдөөн...хадагалха байра түхеэрхэ хэрэгтэ анхарагдана... ушарта шэмэтэ энэ тэжээл намартаа ямаршье ...баримталагдангүй эдюулэгдэнэ, зүгөөр хабартаа ...олоор тугаллажа байха үедэ тэрэ байдаггүй. ...энэндэ анхархаар болоо.

...фермын коллектив урдаа табиһан зорилгонуу...алтатайгаар бэелүүлжэ, ССР Союзай тогтоһоор ...ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха байна.

Д. ОЧИРОВ,
Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай һаалиин фермые даагша.

ТҮСЭБТЭ ЮҺЭДЭХИ
ЭРШЭ · ШАНАР · ДЭЛИСЭ

ЗОРИҺОНДОО ХҮРЭНЭ

ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Анаагай совхозой малшад 9 һарын туршада гүрэндэ 1.840 центнер мяха тушааха түсэбөө 2.226 центнертэ хүргэжэ, хараалагдаһан даабаряа 120 процент бэелүүлбэ.

Тиихэдэ түрэндэ 4.690 центнер һү тушааха түсэбөө 125 процент дүүргээ гэхэ гү, али тоһоной заводто 5.861 центнер эрхим шанартай һүн эльгээгдээ. Мүн таряа тушааха даабаришье амжалтатайгаар дүүргэгдээ һэн. Тэрэшэлэн энэ хугасаа соо Зоя Жамсаранова, Галина Доржиева, Ойдоп Тагаров, Нима Гомбоев, Цырен-Доржо Чимитов, Пунсэг Жамбалов гэгшэд 100 эхэ хонин бүриһөө 100, үшөөшье олон хурьга түлжүүлжэ эрхимлээ. Эдэнэрэй нэрэ соло ажалай Алдар солын дэбтэртэ бэшэгдэнхэй.

Эрхим комбайнернууд Ц. Аюров, А. Снетков, механизатор С. Вилдавский, жолоошон Борисов, һаалишад Д. Сахияева, Г. Назимова, Л. Дондокова гэгшэд мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Мүнөө тус ажахын таряашад, малшад үшөө ехэ амжалтануудые туйлахаар зоригжонхой.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хоринн аймаг.

ЭРТЭЭНҺЭЭ ЭХИЛЖЭ...

Үдэр хоногой үнгэрхэ бүри янгинама хүйтэн саг дүтэлжэ, хүдөөгэй ажалшадые яаруулна. Энээниие һайнаар ойлгоһон «Октябрьский» совхозой малшад эртээнһээ эхилжэ үбэлжэлгэдөө һайнаар бэлдэхые оролдожо байнхай.

Үбһэ хуряалга дүүрэһээр үнихэн болоо. Зелёнко хуряалга, һоломо һүрилэлгэ урагшатайгаар ябуулагдана. Мүнөө малшад үбһэ, зелёнкоёо үбэлэйнгөө байрада зөөжэ, һүрилжэ байна. Совхозой фермэ, отарануудай хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө гэр байрануудые, адууһа малайнгаа хото хорёонуудые заһабарилха хүдэлмэри жэгдэ һайнаар ябуулна.

Лубсан Гургумов, Чагдар Цыденов, Цыбан Дашиев болон бусад нүхэдэй хүтэлбэрилдэг отарануудай хонишод үбэлжэлгэдэ илангаяа оролдосотойгоор бэлдэжэ байна. Тэдэнэр энэ жэлдэ түл абалгаар совхоз соогоо эрхимлэһэн юм. Ерэхэ жэлдэ мүн лэ олон хурьга абажа, хоролтогүйгөөр түлжүүлхын түлөө мүнөөнһөө эдэнэр оролдожо байна бшуу.

Б. ДАМБАЕВ.

Зэдын аймаг.

УЛААН-ҮДЫН СУДНА БҮТЭЭДЭГ ЗАВОДОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭН МАИ АФАНАСЬЕВИЧ БАРАНОВ ЭРХИМ УРЛАН НАРИЖУУЛАГШАДАЙ НЭГЭН ЮМ. ТЭРЭНЭЙ ОРУУЛҺАН ДУРАДХАЛАЙ АШААР БАР ХҮСӨӨР БҮТЭЭГДЭДЭГ ХҮДЭЛМЭРИ ОНЬҺОЖОРУУЛАГДАЖА, АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ НИЛЭЭД ДЭЭШЭЛЭЭ. ЭНЭ МЭТЭЭР УРЛАН НАРИЖУУЛАГША М. А. БАРАНОВ БАЙГША ОНОЙ ДААБАРИИЕ БОЛЗОРҺОО УРИД — ОКТЯБРЬ ҺАРЫН 1-дэ ДҮҮРГЭЭ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. А. БАРАНОВ АЖАЛДАА.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭДЭ ХҮРТЭБЭ

Ой модоной болон модо болбосоруулгын промышленностиин министерство үйлэдбэриин бүлэг түрүүшүүлдэ модо бэлэдхэлгын болон урадхуулгын хүндэтэ мастерай нэрэ зэргэ һаяхан олгобо.

Шулуутайн леспромхозой Анатолий Перфильевич Гаркушев, Онёогой леспромхозой Александр Иванович Орлов, Ардасаанай леспромхозой Иннокентий Дмитриевич Пушкарев, Горхоной леспромхозой Михаил Федорович Спиридонов, Байгалай модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэн Илья Афанасьевич Просекин, Хоринн леспромхозой тракторист Лука Лукич Елистратов болон бусад хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдэй дунда бии.

Манай корр.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

УЛААН-ҮДЭ ХОТЫН СОВЕТСКЭ РАЙОНОЙ АРАДАЙ СҮҮДЭЙ АРАДАЙ СУДЬЯНАРЫЕ ҺУНГАХА ҮДЭР ТУХАЙ

«РСФСР-эй районно (городской) арадай сүүдые һунгаха дүримэй» 68, 69-дэхи статьянуудтай таараддуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Түлөөлэлгынгөө болзорой дүүрэхэһээ урид районһоо гаража ошоһон Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой арадай судьянарай орондо 1972 оной октябриин 29-нэй амаралтын үдэр һунгуулиин № 1, 3 округуудта һунгалта үнгэргэхэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ,

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгые дүүргэгшэ В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1972 оной октябриин 12

МАЛ АДУУЛАГШАДАЙ ШЭНЭ АМЖАЛТА

Далахайн совхозой малшад адууһа малай ашаг шэмэ абалтые эрид дээшэлүүлжэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые гүрэндэ тушааха юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын, мүн СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн һайндэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула шударгы һайнаар ажаллажа байнхай. Байгша ондо тус совхоз хамта дээрээ 3.800 центнер мяха абажа, тэрэнэйнгээ 3.600 центнерые гүрэндэ тушааха, 2.650 центнер һү һаажа, 1.900 центнер һү гүрэндэ худалдаха гэһэн социалис уялгануудые абаһан юм.

Гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэбые совхоз сентябриин нэгэндэ дүүргээд, түсэбһөө гадуур һү гүрэндэ тушаажа үргэлжэлһөөр.

Зунай бэлшээриин үеые амжалта түгэсөөр үнгэргэхын тула совхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд бүри эртэ хабарһаа эхилжэ малнуудые наһа наһаарнь, эмэ эрээрнь илгажа, шэнэ гүүртэнүүдые эмхидхэн, дүршэл ехэтэй, шударгы бэрхэ малшадые табяад, ажаһуудалайнь талаар дүүрэн хангахын тула ехэхэн ажал ябуулаа, оролдоо һэн.

Залуу малнуудые бэлшээн тарғалуулхаар зунай бэлшээринүүдтэ гараһан гүүртэнүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүд һаяхан гаргагдаба. Үнгэрһэн зун залуу малай 16 гүүртэ холын бэлшээринүүдтэ гаргагдаһан байгаа.

Совхозой түрүү малшадай нэгэн Санжажаб Сахияев өөрынгөө нүхэртэй 131 толгой гунан сар абажа, һонгинотo гэжэ газарта зуһахаяа тараһан юм. Холын бэлшээридэ гарахадаа, тэрэ нүхэр харууһалһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэ соо дунда зэргээр 1.000 граммаар нэмээхэ гэһэн социалис уялга абаһан байгаа. Бэлшээринүүдээ зүбөөр хэрэглэжэ, малаа оролдосотой һайнаар адууһанайнгаа ашаар тэрэ гунан сарнуудайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдөө дунда зэргээр 1.313 граммаар дээшэлүүлжэ, зунай бэлшээриин үе соо магтама амжалтануудые туйлажа шадаа. Тиихэдээ Санжажаб Сахияев толгой бүриин дунда зэргээр 351 килограмм шэгнүүртэй тобир тарган малнуудые гүрэндэ тушаагаа. Харууһалһан малайнгаа шэгнүүрые түсэбһөө гадуур нэмээһэнэйнгээ түлөө Сахияевтан совхозойнгоо партийна организациин болон дирекциин зүгһөө һайшаал магтаалда хүртэжэ, 1.028 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаба.

Зунай бэлшээриин үедэ партиин үнинэй гэшүүн Цырен-Дыжит Сосорова мүн лэ һайн амжалта туйлаа. Тэрэ хэдэн жэлэй саһада тээ пенсидэ гараһаншье һаа, совхозойнгоо ажал хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһаар юм. Үнгэрһэн зун Цырен-Дыжит Сосорова һая арбадахиие дүүргэһээр малшан болоһон Александра Цыденоватай 130 толгой гунан сар тушаан абажа, Хохюуртын тунга бэлшээридэ гараа һэн. Тэдэнэр харууһалһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдөө дунда зэргээр 970 граммаар нэмээхэ уялга абаа бэлэй. Бүхы наһаараа малшан ябаһан Цырен-Дыжит Сосорова залуу нүхэрөө баян дүй дүршэлдөө һургаһан, шударгы бэрхээр ажаллажа, адууһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэдөө 1.264 граммаар нэмээжэ, бусад малшадта үльгэр жэшээ харуулаа. Тиигэжэ Цырен-Дыжит Сосорова залуу нүхэртэеэ толгой бүриин 334 килограмм амидын шэгнүүртэй тарган малнуудые гүрэндэ тушаагаа. Тэдэнэр малайнгаа шэгнүүрые түсэбһөө гадуур нэмээжэ шадаһанайнгаа түлөө 860 түхэриг нэмэлтэ түлбэри абаһан байна.

Тиихэдэ совхозой дүршэл ехэтэй, бэрхэ малшад коммунист Ламажаб Дылыков, Николай Дампилов, Будажаб Гонжитов, Дарижаб Аюшеева, Ринчин Дылыкова болон бусад зунай бэлшээриин үедэ харууһалһан малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые дунда зэргээр сүүдхэдөө 950—1.100 граммаар нэмээжэ, абаһан уялгануудаа үлүүлэн дүүргэнхэй. Дүршэлтэй түрүү малшадайнгаа шударгы һайн ажалай аша үрөөр Далахайн совхоз энэ жэлэй гурбан квартал соо 2.599 центнер эрхим шанартай мяха гүрэндэ тушаагаад байна.

— Һаяар бүлэг мал гүрэндэ тушаахамнай. Үшөө хэдэн гүүртэ мал шахагдажа байна. Гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэб октябрь һара соо дүүргэхэбди, — гэжэ совхозой директор Владимир Лыкцыренович Хартаев урма баяртайгаар хөөрэнэ.

Иигэжэ Захааминай аймагай Далахайн совхозой малшад ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн баярта һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын тула шармайн оролдожо байнад.

Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

БурАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

УЛААН-ҮДЭ ХОТЫН ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО БОЛОН ОКТЯБРЬСКА РАЙОНОЙ АРАДАЙ СҮҮДҮҮДЭЙ АРАДАЙ СУДЬЯНАРЫЕ ҺУНГАХА НЭМЭЛТЭ ҺУНГАЛТА ҮНГЭРГЭХЭ ТУХАЙ

...зээр бүридхэгдэһэн районууд болон ...үүдтэ РСФСР-эй районно (городской) ...үдые бүридхэхэ, түлөөлэлгын болзо...рэхэһээ урид районһоо гаража ошог...й орондо арадай судьянарые, арадай ...тельнуудые нэмэжэ һунгаха, арадай ...тельнуудые һунгаха гурим тухай» ...Р-эй Верховно Соведэй Президиумэй ...оной январиин 21-нэй Указай үндэ... Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно болон Октябрьска районой арадай сүүдүүдэй арадай судьянарай олон болоһонтой дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Железнодорожно районой арадай сүүдэй арадай судьянарые һунгуулиин № 5 округто, Октябрьска районой арадай сүүдэй арадай судьянарые һунгуулиин № 4 округто 1972 оной октябриин 29-дэ нэмэжэ һунгаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б СЕМЕНОВ,

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин уялгые дүүргэгшэ В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1972 оной октябриин 12.

Л. И. БРЕЖНЕВ Э. БАРТАЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев 1972 оной октябриин 10-да ФРГ-гэй федеральна канцлерай яаманай статс-секретарь Э. Бар гэгшэтэй уулзаба.

1970 оной августын 12-ой Московско договорые бэелүүлэн, СССР ФРГ хоёрой хоорондын харилсаа саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. Л. И. Брежнев, Э. Бар хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын зарим асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэлһэн, тиихэдээ Европодохи байдалда, бүхы Европын оршом соо гүрэнүүдэй хоорондын амгалан харилсаа холбоо хангалгада анхаралаа хандуулһан байна.

Хөөрэлдөөн бүтэмжэтэйгөөр үнгэрөө.

СССР ФРГ хоёрой хоорондын асуудалые зүбшэхэ хөөрэлдөөнүүд

Һанал бодолоо зүбшэлдэг байха гэжэ хэлсэгдэһэнэй үндэһөөр, ФРГ-гэй федеральна канцлерай яаманай статс-секретарь Э. Бар Советскэ Союзда октябриин 8-һаа 10 хүрэтэр байба. Э. Бар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй уулзажа, ФРГ-гэй федеральна канцлер В. Брандтын бэшэгые дамжуулаа СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкатай уулзаһан байна.

Эдэ уулзалгануудай үедэ хоёр талын харилсаанда хабаатай асуудалнууд, тэрэшэлэн уласхоорондын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Хоёр ороной посольствонуудай дэргэдэ, Москва ба Бонндо сэрэгэй атташенүүдые байлгаха тухай гол түлэб ойлголсогдоо.

Европодохи мүнөөнэй байдал тухай асуудалнууд, түбхын түрүүн Европодохи аюулгүй байдал бэхижүүлгын, этигэлсэлгын ба харилсаа холбооной аша туһада саашадаа ябуулгануудые хэхэ тухай асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ шухала һуури эзэлбэ.

Хөөрэлдөөнүүд үнэн сэхэ, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви, шахиня Фарах Пехлеви Москва ерээ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерэһэн Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлевиие, шахиня Фарах Пехлевиие Москва октябриин 10-да хүндэмүүшээр угтаба.

Агаарай онгосо буужа, угтамжын газар тээшэ дабшаба. Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви, шахиня Фарах Пехлеви, үдэшэжэ ерэлсэһэн хүнүүд гэшхүүрээр дамжан бууба.

Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин, Д. С. Полянский болон бусад угталсагшад айлшадтай гараа барилсан амаршалалсаа.

Хүндэтэ харуулай начальник Иранай шахиншахта рапорт үгэбэ. Иранай ба СССР-эй гүрэнэй гимнүүд гүйсэдхэгдөө.

Иранай шахиншах Мохаммед Реза Пехлеви, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный совет сэрэгүүдэй — ябаган сэрэгшэдэй, лётчигуудай, морягуудай жагсаалай урдуур ябаба.

Иранай гүрэнэй толгойлогшые Совет гүрэнэй ба нниитын ажал ябуулагшадтай танилсуулаа.

Хүндэтэ айлшадай урдуур сэрэгшэд ёһололой маршаар дабшан гараба.

Түрүүшын машинада Мохаммед Реза Пехлеви, Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин һуутаад, мотоциклистнүүдэй хүндэлэлэй эскортоор үдэшэгдэн, город тээшэ дабшаа.

Айлшадай дабшаһан ниислэлэй харгынууд ханп холбоото хоёр ороной гүрэнэй тугуудаар, ород, перси хэлэнүүд дээрэ бэшэгдэһэн амаршалгын транспарантнуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

(ТАСС).

СОВЕТ-ИРАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ЭХИЛЭЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин шахиншах Мохаммед Реза Пехлевитэй октябриин 10-да Кремль соо хөөрэлдэжэ эхилээ.

Хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Советскэ Союз Иран хоёрой хоорондын харилсаанай асуудалнуудаар, тэрэшэлэн хоёр талые һонирхуулдаг уласхоорондын шухала асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэбэ. Хани харилсаагаа бэхижүүлхэ, хоёр ороной арадуудай, бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлгын аша туһада СССР ба Иранай хоорондын үрэтэй һайн харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхэ гэжэ хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй эрмэлзэдэг байһаниинь лаблагдаа.

(ТАСС).

МНРП-гэй ЦК-да уулзалга болобо

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНРП-гэй ба МНР-эй правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд октябриин 10-да Монголой Арадай-революционно партиин Центральна Комитедтэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Эрдэм болон техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Кириллин түрүүтэй совет делегацитай уулзаба.

Совет делегаци Совет эрдэм, техникын үдэрнүүдэй эндэ үнгэргэгдэжэ байһантай дашарамдуулан МНР-тэ ерээ.

ФАМ ВАН ДОНГЫН ХАНДАЛГА БЭШЭГ

ХАНОЙ. (ТАСС). Индохитадта США-гай үйлэдэжэ байгаа сэрэгэй гэмтэ ябуулгануудые мүрдэхэ уласхоорондын комиссиин Копенгагенда нээгдэхэ гурбадахи сессидэ ДРВ-гэй правительствын премьер-министр Фам Ван Донг вьетнам арадай үмэнэһөө хандалга бэшэг эльгээбэ.

Тэрээн доторнь иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: Уласхоорондын энэ комисси Вьетнамда, бүхы Индохитадта эсэргүү США-гай тон хорото муухай ябуулгануудые элишэлгэдэ өөрынгөө ябуулгаар туһа хүргэнэ, Индохитадай арадуудай үнэн зүб тэмсэлые дэмжэхэ хэрэгтэ, дэлхэйн олониитын һанал бодол элсүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулна.

Мүнөөнэй сесси тон харюусалгатай үедэ зарлагдаа. Американ түримхэйшүүл дайгаа бүри аюултай ехээр һужэрөөхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Эдэнэй хорото муухай аашанууд бүхы хүн түрэлтэнэй зэбүүрхэл үүсхэнэ гэжэ хандалга бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө

НОТ БА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН

Арадай ажахын һалбаринуудта техническэ дэбжэлтын нэбтэрүүлэгдэжэ байгаа мүнөө үедэ социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ эрилтэ табигдана. Энэшье ойлгосотой. Шэнэ техникэ предприятинуудта олоор абтана, түрүү технологи нэбтэрүүлэгдэнэ. Харин ажалай эмхидхэл техникэ, технологиин хүгжэлтэһөө гээгдэнги болонхой. Бүтээсэ ехэтэй станогуудые, түрүү технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэдэ, ажалай эмхидхэлые хубилгаха хэрэгтэй болохо ха юм. Ажалай эмхидхэлэй мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ байбалынь, шэнэ техникэ, түхеэрэлгэ муугаар хэрэглэгдэнэ.

Кран бүтээлгын, электромеханическа цехүүдтэ бүтээсэ ехэтэй станогууд, автомат шахуу түхеэрэлгэнүүд һүүлэй үедэ тодхогдоо. Теэд эдэ түхеэрэлгэ хүсэд һайнаар ашаглагдана гэхын аргагүй.

Манай коллектив энэ асуудалаар һонирхожо, ажалай эмхидхэлые һайжаруулха гэжэ анхарна. Тиихэдээ ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ асуудалые социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэтэй холбон шиидхэдэг болоо. СССР-эй 50 жэлэй ойн гүйсэхэ 1972 оной социалис уялга дотор энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа. НОТ нэбтэрүүлхэ 90 хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдэхэ, тиигэжэ жэл соо 28 мянган түхэригэй алмалта хэгдэхээр хараалагдана.

Абаһан энэ уялгаяа бэелүүлхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала юм. Заводой цехүүд, таһагуудта жэлэй түрүүшын хахадай туршада 26 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ 59 хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ. Ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ мүрысөөн электромеханическа цехтэ һайнаар дэлгэрэнхэй. Цехэй бүтээдэг бүхы продукциин 91 процентнь эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэһэн юм. Энэ хадаа НОТ нэбтэрүүлһэнэй, социалис мүрысөө һайнаар дэлгэрүүлһэнэй ашаг үрэ болоно.

Цехэй шала урдань асфальтаар хушагдаһан байгаа. Мүнөө тэрэнь мраморна холисотой бетоноор хушагдаа. Бүхы түхеэрэлгэ продукци бүтээлгын технологическа процессэй эрилтэ хангамаар тааруулан табигдаба. Хэрэгтэй болохо инструмент, зэр зэмсэг хадагалха стеллаж, хайрсагууд хэгдээ. Электрын лампочканууд люменисцентнэ гэрэлээр һэлгэгдэһэн, станок, машинанууд хүнэй нюдэ шалаахагүй үнгэтэй шэрээр шэрдэгдэһэн байна.

Цехэй участок, бригадануудай хоорондохи социалис мүрысөөнэй үрэ дүн саг соогоо тусхай самбар дээрэ бэшэгдэдэг. Цехэй ажабайдал, ажалай үедэнь түрүү хүдэлмэрицэдые харуулһан фото-зурагууд эндэ олон. Социалис мүрысөөнэй үрэ дүн саг соогоо согсологдожо, тэрээнтэй бүхы хүдэлмэришэд танилсана. Цехэй коллектив социалис мүрысөө аша туһатайгаар дэлгэрүүлһэнэй, тэрэнэй үрэ дүнгые саг соонь мэдээжэ болгоһоной, мүн ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ гэжэ анхарһанай ашаар амжалта туйлана.

Энэ коллектив завод соогоо оло дахин түрүү һуури эзэлээ. Электродвигательнүүдые бүтээхэ ажалай гаргашые 12,5 процентээр хороожо шадаа. Хабсаралгын, токарно-карусельнэ, детальнуудые тусхай утаһаар оройдог, хэб бэлдэдэг участогуудай коллективүүд ажалай эмхидхэл эрид һайжаруулһан байна. Заводой, мүн цехэй технологическа албанай хүдэлмэрилэгшэд ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ хэрэгтэнь участогуудта ехэ туһаламжа хүргэдэг юм. Эдэ участогууд үйлэдбэриин даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэг, һайн шанартай продукци бүтээдэг.

Эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэгдэһэн ажал, ашаг үрэтэйгээр эмхидхэгдэһэн социалис мүрысөөн хадаа шэнэ техникын, түрүү технологиин, мүн түрүү дүй дүршэлэй эрилтэ хангана гэхээр. НОТ ба социалис мүрысөөн ажалай эмхидхэлые нарижуулан һайжаруулха, техникын туйлалта, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ горитой ехээр нүлөөлнэ гээшэ.

Юуб гэхэдэ, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэлгын ба социалис мүрысөөнэй гол зорилго хадаа ажалай сагые ашагтайгаар хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ зорилго болоно. НОТ бэелүүлхэ түсэб дүүргэһэнэй, шэнэ техникэ хэрэглэһэнэй, түрүү онол арга, дүй дүршэл халан абалсаха гэһэн социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ болохо ха юм.

Тиихэтэй хамта хүдэлмэришэдые ажалдаа дуратайгаар, коммунис ёһоор хандахаар хүмүүжүүлхэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгогдоно гээшэ.

НОТ нэбтэрүүлхэ түсэбөөр хараалагдаһан олон хэмжээн заводто бэелүүлэгдэнэ. Хүнэй шэхэндэ хажар элдэб абяа, шууяа бага болгохо, цехүүд соохи агаар сэбэрлэхэ талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Гэхэтэй хамта эдэ асуудалнууд үшөө хүсэд һайнаар шиидхэгдээгүй байһаар. Элдэб шууяа бага болгохо, агаар сэбэрлэхэ, үйлэдбэриин зарим участогуудта хэрэгтэй температура байгуулха гэхэ мэтэ асуудалые шиидхэхэ лаборатори заводто эмхидхэгдээ. Энэ лаборатори хэрэгтэй бүхы түхеэрэлгээр хангагданхай.

Заводой коллективэй энэ жэлдэ шиидхэхэ зорилго ехэ юм. Нёдондо жэлэйхитэй сасуулхада 11,3 процентээр үлүү ехэ продукци бүтээгдэхэ, худалдагдаха даабаритай, мүн хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргалга 2,3 дахин олошоруулагдаха, нэгэ миллионһоо үлүүтэй түхэригэй хүдөө ажахын хэрэглэмжын продукци бүтээгдэхэ ёһотой юм. Ажалай эмхидхэл улам нарижуулан һайжаруулһанай, шэнэ техникэ, түрүү технологи хэрэглэһэнэй, социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэһэнэй, энэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдые бүри олоор хабаадуулһанай ашаар урдахи зорилгоёо дүүргэхэ байһандаа коллектив найдана.

Энэ этигэл найдабаринь бата бэхи үндэһэ һууритай ха юм. Заводой бүхы продукци һалбари хоорондын комиссяар шалгагдажа, аттестаци гаранхай. Продукциин горитой хубинь эрхим шанарай гүрэнэй тэмдэгтэйгээр бүтээгдэнэ. Иимэ продукци бүтээхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан заводой олон хүдэлмэрилэгшэд ВДНХ-гай алтан, мүнгэн, бронзо медальнуудта хүртэһэн байна. Инженернүүд Галина Соколова, Геннадий Золотухин, слесарь-хабсаргагшад Иван Мирошников, Владимир Кузьменко, Юрий Столяров, гагнууршан Антонина Наливко болон бусад тэдэнэй тоодо бии.

Заводой продукци дэлхэйн 20 гаран оронуудта наймаалагдажа, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнхэй. Энэ жэлэй июль соо Москвада үнгэргэгдэһэн «Электро-72» гэһэн уласхоорондын выставкэдэ ондо ондоо гүрэнүүдэй 600 гаран фирмэ, нэгэдэлнүүд хабаадалсаһан байна. Мүнөө үеын элдэб электротехническэ түхеэрэлгэ, машинанууд эндэ харуулагдаа.

Электродвигательнүүдые ашагладаг харнин олон оронууд өөһэдынгөө һанамжа, баяр хүргэһэн мэдээсэлнүүдые заводто эльгээдэг. «Олон жэлэй туршада һаадгүйгөөр хүдэлдэг, энергетическэ талаараа ехэ һайн машина бүтээһэнэйтнай түлөө танда баясхалан хүргэнэбди» гэжэ Францийн «Жекси» фирма заводто мэдээсээ. Мүн иимэрхүү мэдээсэл ФРГ-гэй «Карл Майер» гэһэн акционерно бүлгэмһөө абтаһан байна.

Заводой коллектив энэ табан жэлэй үедэ ажалай эмхидхэл һайжаруулха, ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ социалис мүрысөө бүри аша туһатайгаар дэлгэрүүлхэ гэжэ оролдоно. Шэнэ техникэ, түрүү технологи нэбтэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэхэ, продукци үйлэдбэрилгэ ехэдхэгдэхэ. Тиихэдэ үйлэдбэриин ашаг үрэ һайжаруулха талаар партиин XXIV съездын шиидхэбэри бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна.

Н. ДЕМИН,
заводой инженер.

Коммунистнууд — түрүү зэргэдэ

Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ Ленинэй ордент... новска областиин экономическа талаараа хүгж... нуудай нэгэн болоно. Үйлэдбэриин бүхы звенон... жэлдэ 2.400 мянган түхэригэй олзо олоһон байн... ряа худалдаха табан жэлэй түсэб үлүүлэн дүүр... һото ургамалнуудай ургасын гараса хоёр дахи...

'180 коммунистнарай хүтэлбэрилдэг коллектив ямар дүнгүүдые туйлааб гэжэ совхозой директор гэшүүн М. Н. Костин ТАСС-ай корреспонден... үгэбэ. Партком эмхидхэлэй ажалай ёһотой шт... Кадрнуудые шадамараар эмхидхэжэ шадаһанай,... бүхы участогуудтахи ажалые саг үргэлжэ х... байһанай ашаар дутуу дунданuудые усадхаха, ... лүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэгдэһэн бай...

Мүнөө коммунистнар СССР-эй байгуулагдаһа... ойг нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн мүрысөө... байнхай. Коллективэй эршэ хүсые, шадабари... харуулан ойлгуулалмжын агитаци, үйлэдбэриин... ажалай дүнгүүдые саг үргэлжэ согсолборилго т... дүүргэдэг байна.

· Совхозой нэмэри олзо барилга үргэнөөр ябуу... гоно. Гадна эндэ оньһожоруулга, автомат арга...

Энэ табан жэлэй туршада совхоз барилгада... түхэриг мүнгэ һомолно. Мал ажалай хоёр ко... лалгада тушааха гэжэ шиидхэгдэнхэй. Арбан зур... тай 15, хоёр байратай 70 гэр, участково больни... наймаанай түб, спортивна комплекс, 140 хүүгэд... 1.160 һурагшадай һургуули, 240 үхибүүдэй байр... административна байшан түсэбтэ табан жэл... эндэ баригдажа, ашаглалгада орохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) партком... Н. М. Шайдулин, совхозой директор М. Н. К... Саратовай «Приволжгипросельхозстрой» гэжэ ... ститудай бүлгэй хүтэлбэрилэгшэ Н. В. Иванч... хозой барилгануудай генеральна түсэбые ... байнад.

ТАСС-ай фо...

ГЕКТАРАЙ
37 ЦЕНТНЕР ТАРЯАН

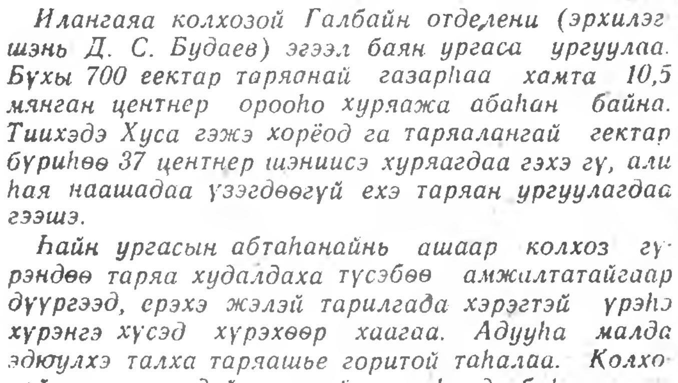
Гандуу, муу уларилтай жэл байгаашье һаань, байгша ондо «Восточные Саяны» колхозойхид орооһо таряанай бараг һайн ургаса абаа. Бүхы 2150 гектар таряалангай га бүриһөө дунда зэргээр 15 үлүүтэй центнер таряан абтаа гэхэ гү, али хамта 29,4 мянга гаран центнер орооһо тоог дээрэ оруулаа.

Илангаяа колхозой Галбайн отделени (эрхилэгшэнь Д. С. Будаев) эгээл баян ургаса ургуулаа. Бүхы 700 еектар таряанай газарһаа хамта 10,5 мянган центнер орооһо хуряажа абаһан байна. Тиихэдэ Хуса гэжэ хорёод га таряалангай гектар бүриһөө 37 центнер шэниисэ хуряагдаа гэхэ гү, али һая наашадаа үзэгдөөгүй ехэ таряан ургуулагдаа гээшэ.

Һайн ургасын абтаһанайнь ашаар колхоз гүрэндөө таряа худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээд, ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэгтэй үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр хаагаа. Адууһа малда эдюулхэ талха таряашье горитой таһалаа. Колхозойнгоо гэшүүдэй ажалай түлөөһэндэ баһал горитой орооһо үгэхэ юм.

С. МАШКИНОВА,
колхозой гэшүүн.

Түнхэнэй аймаг.

СССР-эй БАЙГУУЛАГДАҺААР 50 ЖЭЛЭЙ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ ДЭЛГЭРҺЭН МҮРЫСӨӨНДӨ ОРОЛСООД, ИНДУСТРИАЛЬНА ЦЕХЭЙ (ЛВРЗ) КОММУНИС АЖАЛАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛЛЕКТИВ ЭРХИМ ҮРЭ ДҮНГҮҮДЫЕ ТУЙЛАНА. ҺҮҮЛЭЙ ҮДЭРНҮҮДТЭ ТУС ЦЕХЭЙ ШЛИФОВАЛЬНО-ЗАТОЧНО ТАҺАГАЙ 6-дахи РАЗРЯДАЙ ТОКАРЬ-РАЗТОЧНИК АЛЛА КАЛГИНА КОЛЛЕКТИВ СООГОО ИЛАНГАЯА ШАЛГАРЖА, ХАЛААНАЙНГАА НОРМО 170 ПРОЦЕНТЭЭР ДҮҮРГЭНЭ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК А. И. КАЛГИНА.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛЫЕ ДЭМЖЭН...

Манай колхозой коммунистнууд, бүхы колхонизнигууд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөөндэ хам оролсоод, юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тамсэжэ эхилһэн байна. Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажалшадай гаргаһан эдэбхи үүсхэлые дэмжэн, һү тушаалгаяа — октябриин 1 болотор, мяха ноябриин 1 болотор, нооһо болон овощ мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн социалис уялгануудые абаһан байна. Табан жэлэй туршада 7500 центнер орооһо тушааха аад, 12 мянган центнер орооһо тушааха уялгатайбди. Эдэ бүхы амжалтануудые туйлахын тула колхозоймнай партийна организаци абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө ажал хүдэлмэреэ үргэн дэлисэтэйгээр ябуулжа эхилээ һэн. «СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоол энэ ажал хүдэлмэридэмнай ехэ туһа нэмэри боложо үгөө. Ушар юуб хэгэдэ, СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэһэн хүдэлөөн улам үргэдөө бшуу. Һаалишад, хонишод, адуушал, механизаторнууд КПСС-эй ЦК-гай энэ тогтоолые халуунаар һайшаажа, үйлэдбэриин участок бүрилэ зүбшэн хэлсэһэн, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ дотоодын арга боломожонуудаа наринаар хаража үзэһэн байна. «Совет арадуудай һайндэрые — ажалай бэлэгүүдээр угтая!» гэһэн зорилго колхозник бүхэн урдаа табяа бэлэй.

Ажалшадай иимэ ехэ урма зориг, эдэбхи үүсхэл, баатар ажалые ямар аргаар дэмжэхэб гэһэн асуудал манай парткомой урда гараа һэн. Социалис мүрысөөнэй дүн саг дарыдань гаргаха, тэрэнние олондо мэдээжэ болгохо, материальна урмашуулгаһаа гадуур моральна урмашуулгада анхарал хандуулха, харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые һайнаар хэрэглэхэ, ажалай алдар солын туг үргэхэ гэхэ мэтэ зүйлнүүдые шухалада тоолодог байнабди. Гэхэтэй хамта, һүүлэй жэлнүүдтэ нийтэ политическэ хүдэлмэреэ нэгэ хамтадхамал түсэбэй ёһоор ябуулдаг болообди. Түсэб табихада даншье хүшэр хэрэг бэшэ гээд заримашуул һанажа болодог. Парткомой гэшүүд хоорондоо хөөрэлдэжэ, иимэ түсэб табяад, һүүлээрнь заседани дээрээ баталдаг байна. Энэ хамтадхамал түсэб дүүргэлтые хангаха гээшэ эгээн шухала, харюусалгатай хэрэг гэжэ тоолодогбди. Теэд колхозой парткомой гэшүүн бүридэ нэгэ-нэгэ отделени гү, али бригадада энэ түсэб дүүргэлтые хинаха даабари үгтэдэг.

Нийтэ-политическэ хүдэлмэри колхоз доторoo ябуулха хэрэгтэ политинформаторнууд, агитаторнууд, лекторнүүдһээ гадна, соёл культурын медицинскэ, худалдаа наймаанай эмхи зургаанай хүдэлмэрилэгшэд хабаадуулагдана. Энээнһээ уламжалан, холын точконуудта ажаһуудаг хүнүүд урданайхидаал адли «манайда хэншье ерэнэгүй» гэжэ гомдохоёо болинхой.

Хамтадхамал түсэб тухай тодорхойгоор хөөрэбэл иимэрхүү юм. Жэшээлхэдэ, һү һаалиин 3-дахи фермэдэ хамтадхамал түсэб дүүргэхын түлөө харюусалгата нюураар — тус фермын тоо бүридхэгшэ, коммунист, Элбенов Гомбо Түбчинович томилогдоһон байна. Байгша оной һүүлшын кварталай туршада политинформаторнууд Л. Б. Занаев, Л. А. Аюшеев, Г. Т. Элбенов «КПСС-эй XXIV съезд партиин гадаадын политика тухай», «КПСС-эй XXIV съезд байгаалиин баялигуудые ашагтай зүбөөр хэрэглэхэ тухай», «СССР-эй арадуудай интернациональна хүмүүжүүлгэ» гэһэн темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ байна.

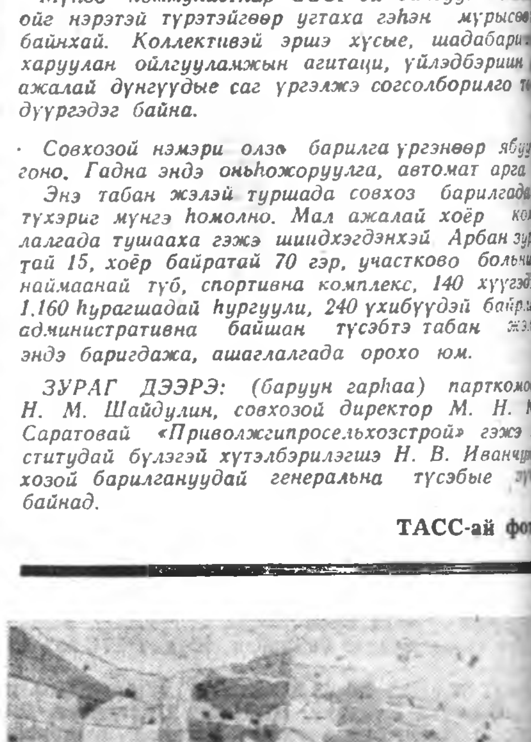
Лекторнууд — Баянголой дунда һургуулиин багшанар А. Ц. Тыхеева, Н. Д. Порхоноева, Б. Б. Будаев гэгшэд энэ үе соо «КПСС-эй XXIV съезд совет общестын социально-политическэ хүгжэлтэ тухай», «СССР-эй 50 жэлэй ой тэрэнэй уласхоорондын удха шанар», «Замбуулинай дайдые хүн түрэлтэнэй аша туһада» гэһэн лекци уншахаар түсэблэгдөө. Тэрэнһээ гадуур социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаха, шэнэ һонинуудтай газетэнүүдые уншаха, кинодо хамтаараа ошохо, ажалай журам тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэ, фотомонтаж гаргаха, нүүдэл библиотекын номуудые һэлгэхэ гэхэ мэтэ энэ түсэб соо хараалагданхай. Медицинын, худалдаа наймаанай, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд өөрынгөө хубитые оруулна. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд автолавкаараа эд бараа асардаг, медицинын хүдэлмэрилэгшэ өөрынгөө ажал хэдэг, соёлой байшангай агитбригадынхид концерт харуулна. Колхозой нэгэ бригадада гурбан һарын туршада дүүргэхэ ажал хүдэлмэри тухай эндэ хөөрэбэбди. Бусад бригада отделенидэ иимэрхүү түсэбүүд бэелүүлэгдэнэ. Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Соёлой байшангай директор Ш. М. Бадмаевай ударидадаг уран һайханай бүлгэмэйхид бүхы колхоз доторoo суурхадаг болоһоор үнинэй. Тэдэнэр холын отара, гүүртэнүүдээр ябажа, һонирхожо харамаар концертнүүдые табидаг болонхой. Нийтэ-политическэ хүдэлмэримнай ажахын амжалтануудтай нягта холбоотой. Колхозоймнай таряашад болон малшад юһэдэхи табан жэлэйнгээ түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргээд, байгша ондо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө урагшатайгаар дүүргэжэ байна.

Ленинэй орденто хонишон, коммунистка Ольга Сангадиевагай эршэтэ ажал тухай һураг суу колхоз, аймагһаамнай аяар холуур таранхай. Тэрэ Социалис Ажалай Герой хонишон Ш. Л. Цыремпиловагай ажалые үргэлжэлүүлэн, эрхим шаби байһанаа харуулаа. Коммунистка Ольга Энхеевна Сангадиева үнгэрэгшэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 125, мүнөө жэлдэ — 100 эхэ хонин бүриһөө 113 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 4 килограмм 260 грамм нооһо хайшалжа тушаагаа. 100 эхэ хонинһоо 100 гаран хурьга түлжүүлһэн хонишодые О. Э. Сангадиева толгойлно. Колхознай һүүлэй арбан жэл соо түрүүшынхеэ 100 эхэ хонин бүриһөө 91 хурьга түлжүүлжэ, нооһо тушааха түсэбөө 126 процент дүүргээ. Түрүү хонишодоймнай эрмэлзэл оролдолгын, эсэшэ сусашагүй ажалай үрэ дүн иимэл байха ёһотой ха юм.

Механизаторнуудай колхозой ажалай горитой хубиие хэдэг зон гэхэдэ, алдуу болохогүй юм бэзэ. Тэдэнэй нэгэн коммунист Дармаев Бубей Хуриганович мүн. Наймадахи табан жэлэй эршэтэ ажалай дүнгөөр РСФСР-эй габьяата механизатор Б. Х. Дармаев Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан байна.

Мүнөө жэлэй таряа хуряалга дээрэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ шалгарһан комбайнер Б. Дармаев 1300 гаран гектар талмайн таряа хадажа, 3500 центнер орооһо сохибо. Ажалай иимэ эрхим дүн манай колхоз, аймаг доторнай мүнөө жэлдэ туйлагдаагүйл байха. Энэ статья доторoo эрхим хонишон, механизатор хоёрые дурдахадаа хүгжэнги хонин ажалтай, оньһожоруулагдамал хүдөө ажахытай болотороо урган хүгжөөбди гэжэ тэмдэглэхэ хүсэлтэй байгаа һэм. СССР-эй байгуулагдаһаар алдарта 50жэлэй ойе манай колхозой ажалшад үшөө ехэ амжалтануудаар угтахаяа зорингжонхой. Энэ ехэ эрмэлзэл оролдолгыень дэмжэн, нийтэ политическэ хүдэлмэриингөө хэмжээе улам саашадань үргэдхэхэ байхабди.

Б-М. ГАРМАЕВ,
Баргажанай аймагай
Карл Марксын нэрэмжэтэ
колхозой парткомой
секретарь.

КИРГИЗЭЙ ССР. Московско районой «Кра... тябрь» колхоздо диспетчерскэ албан эмхидхэгд... дөө ажахын олон һалбаритай ажахын звено бү... ралдаһан дутуу дундануудые саг соонь усадх... болон бригадануудтай саг үргэлжын холбоо ба... иимэ албан ехэ аша үрэтэй байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оператор Мария Раджапо... черскэ соо.

ТАСС-ай фото...

СОВЕТ ОРОН ДОТОРНАЙ

Ажалаар олдоһон нэрэ хүндэ

РСФСР-эй хүдөө ажахын габьяата механизаторай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Алтайн 45 эрхим комбайнерта партийна, Соведэй болон профсоюзна эмхинүүдэй зүгһөө халуун амаршалганууд эльгээгдэһэн байна. Амаршалга абагшадай дунда Ключевскэ районой «Путиловский» совхозой комбайнер Илья Александрович Максименко бии. Энэ нүхэр «Сибирягаараа» 18 мянган центнер таряа хадажа, сохижо тушааһан байна. Энэнь хизаар дотор байгша ондо туйлагдаһан эгээл ехэ амжалта болоно.

Ребрихинскэ районой «Победа» колхозой механизатор Влас Иванович Морозовто мүн лэ хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо. Ехээр хэбтэшэһэн таряа хуряахада таатай зохид онол арга энэ жэлдэ ухаалан хэрэглээ. Тэрэнь Алтайн, Сибириин хэдэ мянгаад комбайнуудта тодхогдоо. Алтайн баян ургаса хуряалсаһан Саратовска областиин 592-дохи совхозой Николай Тимофеевич Комиссаренко, «Советский» совхозой Пётр Иванович Сливин гэгшэд мүн лэ РСФСР-эй габьяата механизаторай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Барнаул. **(ТАСС-ай корр.).**

Металлургнуудай ажалай салют

БРАТСК. (ТАСС-ай корр.). Братска алюминиин заводой шэнэ корпус дотор түрүүшын металл һаяхан абтаба. Энэ шэнэ үйлэдбэринь 5 хоногоор урид ашаглалгада тушаагдаһан байна.

Үнгэтэ металлургиин Ангарска мантан томо предприятиин хүсэн жэлһээ жэлдэ нэмэнэ. Алюмини үйлэдбэрилэн гаргалга нёдондоноойхиһоо 19 процентээр дээшэлээ. СССР-эй 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа дүүргэн, тус предприятиин коллектив 1972 оной даабариһаа гадуур зуу гаран тонно «жэгүүртэ» металл үйлэдбэрилэн гаргахаар хараалһан байха юм.

Университедтэхи һургуули

ЯКУТСК. (ТАСС-ай корр. Д. Бубякин) Оронноймнай эгээл хойто зүгтэхи Яхадай гүрэнэй университедтэ физико-математикын һургуули нээгдэбэ. Математикын олимпиадада нэгэнтэ бэшэ хабаадаһан ахалагша... суудай 80 һурагша тэндэ һураха юм.

Тэрэ һургуулида заахын тула университедэй... математикын факультедэй багшанар, ахалагша... нуудай студентнэр, СССР-эй Наукануудай ака... Сибириин таһагай Яхадай филиалай хүдэлмэри... уригданхай юм.

Хүдөөгэй «Третьяковка»

УЛЬЯНОВО. КАЛУГЫН ОБЛАСТЬ. (ТАСС)... гын Ульяново тосхондохи уран зурагай музей... зохёолнууд нэмэбэ. В. И. Ленниндэ зорюулжа сов... дээжэ уран зураашад В. А. Серовой, П. В. Вас... бүтээһэн зурагууд тэдэнэй дунда бии.

Тоһон зурагай, графикын, скульптурын 160... бүтээл мүнөө хүдөөгэй «Третьяковкада» табиг... Эдэнь РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябу... эндэ түрэһэн уран зурааша Алексей Васильевич... левой үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн юм. А. В. Киселев... жэлэй саада тээ нютагаархиндаа олохон зураг... лэһэн байгаа.

АГТАЯА УНААД, АЯН ЗАМДАА...

Олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлгын бюро хадаа дэлхэйдэ мэдээжэ болоһон, мүнородой классическа, совет уран зохёолой дээжые арад зоной дунда дэлгэрүүлхэ, тэдээн тухай лекци уншаха мэтын хүдэлмэри ябуулха юм. Гэхэ зуура үндэһэн буряад литератураяа олоной дунда нэбтэрүүлхэ зорилго табигдана. Тэрэ хүдэлмэридэ уран зохёолшод өөһэдөө эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой. Лекци, хөөрэлдөөнһөө гадна, уншагшадай конференци үнгэргэгдэжэ байха.

Уран зохёолшын хөөрөөн тон ехэ удха шанартай. Уншагшадтайгаа уулзалга үнгэржэ, зохёолшо хүнэй өөр тухайдаа, өөрынгөө уран бүтээл тухай, үндэһэн литературынгаа амжалта, дутагдал тухай хөөрэлдөө үнгэргэхэдэ, шагнажа һуугшадта ехэ һонин байдаг. Иимэрхүү уулзалгануудта хүн зон ехэл дуратай юм.

Тэрээнһээ гадна, уншагшадай конференци айхабтар һонин хэмжээ ябуулга гэжэ тоологдодог болонхой. Нээрээшье, һүүлэй жэлнүүдтэ уншагшадай конференцинүүд манай республика дотор нилээд олоор үнгэргэгдэдэг болонхой.

Уншагша бүхэн үндэһэн литературынгаа зохёолнуудай геройнуудай хуби заяан тухай хүсэд мэдэжэ абаха гэжэ оролдодог юм. Хайшан гэжэ автор геройнгоо уг унгиие олоһон бэ, ямар материалһаа һагабша татажа, тус зохёолоо бэшэһэн бэ гэхэ мэтын олон асуудалнуудта харюусаха хэрэгтэй болохо.

Роман болон туужануудай гол геройнуудай саашанхи хуби заяан тушаа уншагшад авторай аманһаа өөрынгөө шэхээр дуулаха дуратай байдаг шуу. Энэньшье зүйтэй гэжэ һанагдана. Юундэб гэхэдэ, уншагшад гээшэмнай эрилтэ ехэтэй зон ха юм.

Хэнэйшье мэдэһээр, манай агуу ехэ орон ССР Союзайнгаа мүндэлһөөр алдарта табин жэлые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэжэ мүнөө бэлэдхэл ябуулжа байна ха юм даа. Бүхы арад түмэн ажалдаа амжалтатайгаар энэ һайндэрые угтаха гэһэн уялга абанхай бшуу.

Тиихэдэ республикымнай уран зохёолшодой холбоон баһал энэ алдарта үдэрые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн шиидхэбэри абаһан һааб даа. СССР-эй табин жэлэй ойе угталгын хэмжээ ябуулганuудта зохёолшоднай эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, уншагшадтайгаа уулзалгануудые үнгэргэхэ гэһэн уялга абанхай гээшэ. Мүнөө Буряадай уран зохёолшодой холбоон үндэһэн литературынгаа дээжэ зохёолнуудые олоной дунда нэбтэрүүлхэ, улам саашань дэлгэрүүлхэ гэһэн түсэб табинхай юм.

Манай үндэһэн литературада хэзээдэшье хуушархагүй, хубирхагүй темэ бата һуурияа олоһоор үнинэй. Жэшээнь, аха дүү арадуудай хани барисаан, Ленин, парти тухай темые нэрлэе. Һүүлэй жэлнүүдтэ Ленин багша тухай томо зохёолнууд бэшэгдэһэн ааб даа. Тэдэ зохёолнууд олондо нилээд мэдээжэ болонхой бшуу.

Гэхэшэлэн хүгжэнги томо литературада ямар жанрнууд, ямар шэглэлнүүд бииб, манай литературада тэдэ дууһан бии гэжэ тэмдэглэе.

Хуушан үнгэрһэн саг харуулһан, түүхэтэ-революционно темэдэ бэшэгдэһэн, дайн сэрэг тухай домоглоһон зохёолнууд нилээн ехэ хүмүүжүүлхы удха шанартай. Манай үе сагые харуулһан зохёолнууд уншагшадта баһал хүндэтэй.

Аха дүү арадуудай хани халуун барисаан, нүхэсэлгэ,ород, украин, латыш, грузин болон буряад арадуудай дундахи ажабайдал манай мүнөө үеын литературада ехэл гүнзэгыгөөр харуулагдана гээшэ. Энэ темэмнай эб найрамдал хамгаалгын темэтэй нягта холбоотой гээшэ ааб даа. Буряад уран зохёолшод алишье арадай зохёолшодтол адли СССР-эй арадуудай халуун бүлэ соо ажаһууна, хүдэлмэрилнэ ха юм. Тиимэһээ хани барисаанай темэдэ бэшэдэг байһаниинь гайхалгүй.

Олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлгын бюротой хүдэлмэри СССР-эй табин жэлэй, мүн Буряадай АССР-эй табин жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагданхай. Иимэ харюусалгата үедэ уран зохёолшодой уулзалганууд баһал харюусалга ехэтэйгээр үнгэргэгдэхэ ёһотой гэжэ һанагдана.

Зохёолшодой аян замай маршрудууд мүнөө үедэ хаагуур зурынаб? Тэдэнэй ябаһан газарнууд тухай нэгэ үгөөр хэлэшэгүй. Хаана яанаһаа, элдэб нютагуудһаа «тэрэ зохёолшоёо маанарта эльгээгыт» гэһэн захяа манда ходо ерэдэг.

Республикымнай экономикын болон соёлой хүгжэлтын дээшэлхэ тума уран зохёолшодойнгоо хурса үгэдэ улад зомнай улам мээхэй боложо байнхай. Элдэб завод болон фабрикада гү, али колхоз, совхозой библиотекэ соо гү даа, угышье һаа, һургуулиин класс соо болоһон вечертэ зохёолшод уригдадаг.

Манай республика дотор уран зохёолой искусствын үдэрнүүд үргэнөөр үнгэргэгдэдэг болонхой. Республикымнай олон аймагуудай ажалшадтай уран зохёолшоднай, искусствын ажал ябуулагшаднай нюурааран танилсаһан байха. Мухар-Шэбэрэй, Хори, Хэжэнгын, Загарайн болон Түнхэнэй аймагуудай ажалшад, Хяагтын сэрэгшэд, малшад, хүдэлмэришэд, Зэдын хонишод жэнхэни литературынгаа түлөөлэгшэдтэй һайса танилсаһан, шүлэг дуунуудыень, роман, туужануудыень уншаһан, һанал бодолоо андалдаһан юм.

Энэ жэлдэ Улаан-Үдын аймагаархин, Загарайн хүдэлмэришэн анги, Түнхэнэй таряашад Буряадайнгаа литература болон искусствын үдэрнүүдтэ олоорoo хабаадаа бшуу. Африкан Бальбуров, Чимит Цыдендамбаев, Исай Калашников, Дамба Жалсараев, Николай Дамдинов, Цырен-Дулма Дондокова болон бусад уран зохёолшод тэдэ үдэрнүүдтэ хабаадалсаа.

Июнь һарада Буряадай литературын үдэрнүүд Украинада үнгэргэгдөө гээшэ. Аха дүү украин арадта буряад бүлэг зохёолшод айлшалжа ерээ. Дамба Жалсараев, Исай Калашников, Африкан Бальбуров, Цырен-Дулма Дондокова, Дондок Улзытуев гэгшэднай Украинын арадта түрэл республикынгаа һонин һорьмойе, промышленностиин болон хүдөө ажахын һалбаран хүгжэһэн тухай, үндэһэн соёлойнгоо амжалтанууд тушаа элидхэжэ ерэһэн байна.

Улаан-Үдын предприятинуудай хүдэлмэришэд хирэ-хирэ болоод лэ уран зохёолшодоо урижа байдаг заншалтай юм. Уран зохёолшоднай ЛВРЗ-дэ, «Электромашина», шэлэй болон хирпиисын заводто ошожо, хани халуун уулзалгануудые үнгэргэдэг. Тэрэ үдэшэнүүд дээрэ өөрынгөө ажал хүдэлмэри тушаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэдэг юм.

Доржи Банзаровай түрэһөөр 150 жэлэй ойдо зорюулжа, Зэдын аймагай түбэй библиотекэ Чимит Цыдендамбаевай хоёр романаар уншагшадай конференци үнгэргэһэн байна. Тэрэ конференцидэ библиотекын болон райкомой хүдэлмэрилэгшэд олон элидхэлнүүдые хээ һэн. Тус конференцидэ Доржи Банзаров тухай романуудые бэшэһэн автор Чимит Цыдендамбаев уригдаһан юм. Конференциин хүдэлмэридэ КПСС-эй Зэдын райкомой түлөөлэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа һэн. Энэнь ехэ һайн байгаа бэлэй. Аймагай ахамад ноёдой анхаралаа хандуулжа байхада, ямаршье ажал хүдэлмэри урагшатай ябадаг шуу.

Олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлгын бүхэсоюзна бюрогой командировкоор залуу бүлэг зохёолшод һаяхан манай республикада айлшалаа һэн. Москвагай литературна институдай студентнэр Хяагтын, Кабанскын аймагуудаар айяшалжа, уншагшадай урда ажал хүдэлмэри тушаагаа хөөрэжэ үгэһэн байна.

Мүн СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүд И. Волков, А. Щитов гэгшэд Загарайн аймагай леспромхозуудар ябажа, хэжэ байһан юумэн тушаагаа элидхээ.

Гэхэтэй хамта Олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлгын бюро хадаа бэеэ дааһан, бэеэ хангадаг эмхи мүн. Республикымнай предприятинуудай колхоз, совхозуудай болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд тус бюротой хэлсээ баталжа болохо юм гэжэ ойлгуулая. Тэрэ хэлсээнэй ёһоор, манай зохёолшод ошожо, уулзалгануудые үнгэргэхэ болоно. Үгышье һаа, хэлсээ баталаад байһан эмхинүүдтээ холоһоо ерэһэн айлшадаа абаашажа танилсуулха зэргэтэй юм.

Энэ жэлдэ манай республикада олон айлшадые уриха түсэб табинхайбди.

Август һарын эхиндэ Бэшүүрэй аймагта литература болон искусствын үдэрнүүд үнгэргэгдөө бэлэй. Тус үдэрнүүдтэ Буряадай республикын мэдээжэ зохёолшод хабаадалсаа һааб даа. И. Калашников, Д. Улзытуев, Ц. Галанов, В. Липатов болон Ю. Игумнов гэгшэд тэндэ ошоо һэн. Бэшүүрэй болон Охин-Булагай совхозуудай, «Дружба» болон Калининай нэрэмжэтэ колхозуудай үбһэшэдэй бригаданuудта ошожо, баяр баясхаланта уулзалгануудые үнгэргэһэн байнабди. Тэдэ уулзалганууд бүгэдын сэдьхэлдэ бүхөөр хадууrданхай гэхэдэ алдуугүй. Юундэб гэхэдэ, хүдөө нютагай ажалша зонойнгоо далита амжалтанууднуудые нюдөөрөө хараад байхада, хэды баярта мүрнүүд үрдилдэн гарахаар бэлэн байдаг гээшэб даа! Хэн хэнэймнайшье тархида шэнэ шэнэ бодолнууд түрэжэ байна ха юм даа.

Бүхэсоюзна бюрогой командировкоор манай республикада мэдээжэ казах поэт Нутфулла Шакенов айлшалаа. Сэлэнгын аймагаар аяншалжа, тэндэхинтэй һайса танилсажа ерээ бэлэй.

СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй алдарта ойн баяртай дашарамдуулан, Буряадай Уран зохёолшодой холбоон яһала ехэ хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Манай түсэбүүд соо хэдэ хэдэн уулзалганууд, уншагшадай конференцинүүд, элдэб янзын литературно-хүгжэмтэ концертнүүд, хараалагданхай юм. Тэрэ түсэбөө бэелүүлхын тула зохёолшоднай уншагшадтаяа уулзажа, хүдөө нютагуудаар ябажа, ажалша хүнүүдээр танилсажа байха гэжэ хараалагданхай бшуу.

Тиихэдэ түрэл республикымнай бии болоһоор 50 жэлэй ойн баяр дүтэлжэ байнхай.

Ерэхэ жэлдэ Буряадай литература болон искусствын үдэрнүүд Ленинградта үнгэргэгдэхөөр түсэблэгдэнхэй гээшэ. Гадна республика доторооошье, хүршэ областьнуудта оршодог буряад округуудта хэдэ хэдэн уулзалгануудые үнгэргэхэ ёһотойбди. Тобшохоноор хэлэхэдэ, манай хараа түсэбүүд иимэ байнал даа. Уран зохёолшоднай агтануудаа сэргэдээ һойжо, аян замда хэзээшье гарахаар бэлэн!

В. ПЕТОНОВ,
Олоной дунда уран зохёол нэбтэрүүлгын бюрое даагша.

ҺАЙХАН СЭДЬХЭЛТЭЙ ХҮН

...ын боро хараан газар ...аажамаар бүрхөөн, ...й үйлсэдэ аали намдуу ... Байра соо хон-жэн. ...амархаар саг ерээ. Васса Степановна эсэнги янзатай ... дээрэ һуужа, дороһоо ...анаа алдана. «Ажалай ...нэгэ үдэр үнгэрбэ. Му... хүдэлмэри булта хэг... гээшэ гү? Үглөөдэр юу ... — гэһэн һанал бо... ...жэлэгдэн, абла анир... ...н һууна бшуу.

Васса Степановна Попова ... үргэн уужам Захаами... Михайловка тосхондо үгы... ...мшанай бүлэдэ түрэ... ...ээ. Үри хүүгэдээ «хү... ...дүреэдэ, гарынь ганза... ...гахын» тула эхэ, эсэ... бүхы хүсэ шадалаараа ...жо, тон зүбөөр хүмүү... ...ые оролдоһон байгаа. ...риин хубисхалай боло... Совет засагай тогтоһон ...ье, холын Захаамин ... тэрэнэй һүрөөтэ ... һаял дуулдажа эхи... ...ан.

...ытын ажахынуудые ...улха сагшье хүрэжэ ерэ... ...гэтэй таряашадай хүү... һургуулиин үүдэн үргэ... ...селигдээ һэн. Бишыхан ...басаган һургуулиин бо... ...ахан орожо, анха тү... ...ынхиеэ «багша» гэжэ ... танилсаа бэлэй. Тиичэ ...эгынгээ хүсэл оролдол... ...харюулха гэһэндэл, аба... ...мдэгүүд ба багшынгаа ... үгэнүүд тухай яаран, ...эн байжа хөөрэдэг бай... Бага балшар ябахадаа ... болохоб гэжэ шиидэһэн ... Эндэ багшынь нүлөөн ... аргагүй бии гээшэ.

...жэлнүүд үһан мэтэ ур... ошожо, басаганай ухаа ... ургаа. Долоодохи ...дүүргээд, багшанарай ...-Үдын училищида һу... ...аа ороо. Тэрэнээ дүүр... ...рэнь залуу басагые За... ...багшалхыень эльгээ... ...ам. Эндээ 1945 он боло... ...багшалаад, түрэл һайхан ...доо бусаа бэлэй.

...рэһэн нютаг. Лагаашье ...айхам даа. Тэрэнгиин ... һөөг, харгы дээрэ хэб... ...шулуунууд булта танил. ...дүтын шэнгил. Нютагтаа ...нь хэды зохидшье ... залуу басаган заабол ...хэлэ ба бэшэгэй багша ...ээр шиидэбэ.

...д хэлэн!.. Энэ хэлэн ... дэлхэйн пролетариадай ... Владимир Ильич Ленин ...г. энэ хэлэ тон ехээр ...эг байгаа бшуу. Ород ...й ашаар ондоо үндэһэ ... хоорондо хөөрэлдэжэ, ...э ойлголсоно ха юм. ...й ашаар олон ондоо рес... ...нуудай хүн зон үргэн ... Эхэ оронойнгоо алишье ...та һуурижажа шадана.

... Васса Степановна ...и Банзаровай нэрэмжэтэ ...нарай институдые дүүр... ...баһал түрэл нютагтаа бу... ...н юм. Урид түрэл тосхонойнгоо һургуулиин һуралсалай таһагые даагшаар, удаань гэгээрэлэй таһагые толгойлһон байна. 1963 ондо шударгы бэрхэ мэргэжэлтэниие Михайловкын дунда һургуулиин директорээр томилоо.

Һургуулиин директор байха гээшэ тон харюусалгатай, тон хүндэтэйшье ажал мүн. Тэрэ хадаа нэгэ байраһаа нүгөө байрада нүүһэндэл адли бэшэ ха юм. Энэ эхэнэр зүрхэ сэдьхэлэйнгээ бүхы охиие шэнэ ажалдаа зорюулаа. Дүшэн табан багшанарһаа бүридэһэн коллективые хүтэлбэрилхэ гээшэ бэлэн бэшэ. Харин Васса Степановна сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөө хэзээдэшье туһалхаар бэлэн байдаг. Илангаяа залуу мэргэжэлтэдтэ туһалхые оролдодог. Ушар иимэһээл тэрэнэй хүтэлбэрилдэг һургуули аймаг соогоо эрхимынь гэжэ тоологдоно бшуу. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ энэ һургуулиин һуралсалайнь дүн 98 процент болоо. Михайловкын һургуули дүүргэгшэд гүнзэгы эрдэм мэдэрэлээрээ шалгардаг.

Ажалай хүнгэн бэшэ харгыда Васса Степановнагай гараһанһаа хойшо хори гаран жэл үнгэрөө. Энэ хугасаада элдэбын ушар тохёолдоо. Бахархан баясаха, уйдан голхорхо ушар байгаа. Хэды тиигэбэшье ходо урагшаа тэгүүлжэ, һайн һайхан хэрэгээ бэелүүлжэ, бэрхэшээлнүүдые гаталан гараа ха юм.

Манай түрэл Эхэ орон ба Коммунис парти үнэн сэхэ хүбүүд, басагадайнгаа ажал хүдэлмэриие үндэрөөр тэгнэдэг гээшэ. 1959 ондо Васса Степановна «Ажалай Улаан Тугай» орденоор шагнагдаа, харин энэ жэлдэ «РСФСР-эй габьяата багша» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөө. Мүн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо «Ажалай габьяагай түлөө» гэһэн медальда хүртэһэн байха юм. Үбсүүндэнь «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн тэмдэг яларна. Хэрбээ эды хугасаада абаһан Хүндэлэлэй грамота, үнэтэ бэлэг болон бусад шагналыень тоолохо болоо һаа, олон байха.

Васса Степановна залуу багшанарай хэшээлнүүдые илангаяа анхаралтайгаар шагнажа, тэдэнэртэ зүбшэл заабари үгэдэг, дүй дүршэлдэ һургахые оролдодог заншалтай. Гадна ниитын хүдэлмэридэ ябалсадаг. Үшөө тиихэдэ хэшээлнүүдтээ бэлдэхэ хэрэгтэй бшуу. Сэхыень хэлэхэдэ, сүлөөтэй саг гарадаггүй.

Үнинэй багша партануудай хоорондуур ябахадаа хори гаран жэлдэ хэды олон хүүгэдые хүмүүжүүлжэ, ажабайдалай харгы замда гаргаһанаа һанана. Һанангүй лахаб. Үхибүүнэй зүрхэ сэдьхэлдэ хүрэхын тула түсхай оньһон түлхюур хэрэгтэй бшуу. Һургаһан үхибүүдынь олон янзын мэргэжэлтэд болонхой. Багша, инженер, лётчик, малшан, механизатор... Одоо омогорхомоор, баясамаар гээшэ.

Васса Степановна олон тоото бэшэгүүдые абажа баярлаха зуураа, мүнөө һуража байһан хүүгэдэйнгээ саашанхи харгы зам тухай бодомжолдог, яажа тэдэнээ үнэн сэхэ эрхэтэн болгон хүмүүжүүлхэ тухайгаа түсэблэдэг.

Имэл даа, һайхан сэдьхэлтэй хүнүүдэй нэгэн, Михайловкын дунда һургуулиин директор Васса Степановна Попова!

Д. ЛЫГДЕНОВА.
Захааминай аймаг.

Редакцида харюусана

„Мэхэшэ Шете, тэрэниие дэмжэгшэд"

Иимэ гаршагтай А. Имидеев, М. Осодоев гэгшэдэй фельетон манай газетын августын 12-ой номерто толилогдоһон байгаа. Зүүн Сибириин технологическа институдай үдэшын отделенидэ һуралсажа байһан Шете Азикури гэгшэ өөрынгөө аха Ношреван Азикури гэгшын нэрээр худал документнүүдые суглуулаад, Буряадай хүдөө ажахын институдай зоотехническэ отделенидэ «заочноор һуралсана». Үшөө тиихэдэ түймэр сараха Улаан-Үдын частьда үдэрынь ажалладаг.

Шете Азикури гэгшын Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министерствын партийна организациин бүридэлдэ байһан тула тус асуудалаар хэмжээ абахыень МВД-эйн парткомдо редакци хандаһан байгаа.

«Партиин гэшүүн Ш. Азикури гэгшын уршагта ябадал тухай асуудал республикын МВД-гэй коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ харагдаһан байна. Ахынгаа нэрээр худал документнүүдые бэлдээд, хоёрдохи институдта «һуралсажа» байһанайнь түлөө бүридхэлэйнь карточкада оруулагдаха шанга донгодолго Ш. Азикури гэгшэдэ соносхогдоо. Партийна суглаанай тогтоол КПСС-эй Советскэ райкомой бюро дээрэ баталагдаһан байна» гээд Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгүүдэй министерствын партийна комитедэй секретарь И. Жильцов редакцида һаяхан мэдээсэбэ.

Комсомол басаган Людмила Казыкина Ленинэй орденто Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа бүтээдэг цехтэ слесарь-хабсаргагшаар ажалладаг. Эхэнэрнүүдэй соведэй гэшүүн, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадагша Людмила Казыкина түмэр замай техникумэй үдэшын отделенидэ һурадаг.

Энэ цехэй хүдэлмэрилэгшэд үнгэрэгшэ һарануудта 500 мянган түхэригэй эд бараа гаргаха түсэбтэй аад, 520 мянган түхэригэй эд бараа гаргаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник Л. Казыкина.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

Социалис оронуудаар

РУМЫНИИН ХИМИ ТҮРГЭНӨӨР ХҮГЖЭНЭ

БУХАРЕСТ. (АПН-эй тусхай корр.). Румыниин промышленностиин бүхы һалбаринуудһаа химиинь промышленность илангаяа түргэнөөр хүгжэнэ. Хэблэлэй мэдээнүүдэй ёһоор, һүүлэй хорин жэлэй турша соо химическэ үйлэдбэриинь хэмжээн жэл бүхэндэ 21,4 тухай процентээр нэмэнэ. Иимэ амжалта яагаад түйлагданаб гэхэдэ, хуушан предприятинууд шэнэдхэн һэльбэгдэһэн, шэнэ заводууд ба комбинадууд ашаглалгада ороһон байна бшуу. Мүнөө республика дотор Теляжен, Плоеште болон Бразда гурбан томо комбинадай барилга дүүргэгдэхэеэ байнхай.

Румыниин эрдэмтэд үтэгжүүлгэ, полимернүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха хоёр шэглэлтэй химиин промышленность хүгжөөнэ. Түсэбтэ даалгабариин ёһоор, Румыниин хүдөө ажахы 1975 он болотор 7,4 миллион тоннэ үтэгжүүлгэ абаха байна. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, хахалагдадаг газарай гектар бүхэндэ 200 килограмм үтэгжүүлгэ хүртэхэ болоно. Харин 1970 ондо оройдоол 65 килограмм хүртэдэг байһан.

СССР-тэй, СЭВ-эй гэшүүн болоһон бусад оронуудтай нягта харилсаа холбоотой байһанай ашаар Румыни химиингээ промышленностиие иимэ түргэнөөр хүгжөөхэ аргатай болоо.

«МЕДИЦИНЫН ИНЖЕНЕРНҮҮД»

ВАРШАВА. (АПН-эй корр.). Мүнөөнэй нарин техникэ медицинэдэ бүри үргэнөөр хэрэглэгдэдэг боложо байнхай. Клиникэ, лабораторинуудтахи олон ондоо, орёо мэргэн приборнуудые хангахын тула эрдэм мэргэжэл ехэтэй олон инженер хэрэгтэй болоно. «Медицинын инженернүүдые» бэлдэхын тула Гливица хотодо, Силезиин политехническэ институдай автоматикын факультедэй дэргэдэ һуралсалшэнжэлгын шэнэ таһаг—медицинскэ аппаратурын ба автоматикын институт эмхидхэгдээ. Энэнь медицинскэ шэнэ шэнэ аппаратура ухаалан зохёохо, больницануудай, клиникэнүүдэй хэрэглэмжэ хангаха мэргэжэлтэдые бэлдэжэ гаргана.

«Медицинскэ инженернүүд» техническэ ехэ эрдэмтэй байхаһаа гадна, медицинын ба биологиин гол асуудалнуудые һайн мэдэхэ зэргэтэй.

БЕРЛИНДЭХИ ЧССР-эй СОЁЛОЙ БАЙШАН

ПРАГА. (Праце—АПН). Чехословакиин соёлой байшан Берлиндэ бии юм. Зунайнгаа забһарлалгын һүүлээр шэнэ сезоноо эхилбэ. Жэлэй түрүүшын хахадта 40.000 берлинэйхид эндэ орожо, лекцинүүдые шагнаһан, выставкэнүүдые хараһан байна. Берлинэй олон газетэнүүдэй һанамжыя ёһоор энэ байшангынь ГДР-эй ба Чехословакиин эрхэтэдэй хоорондын хани барисаанай улам бэхижэжэ байһые гэршэлһэн жэшээнүүдэй нэгэн болоно.

1972 оной хоёрдохи хахадта бэелүүлэгдэхэ хэмжээ ябуулгануудай шэнэ программа Чехословакиин соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд мүнөө бэлдэнхэй. «Чехословакиин Коммунис партиин XIV съездһээ хойшо Чехословакида социализмын түйлаһан хүгжэлтэ» гэжэ документальна выставкые Берлинэй хүн зон, мүн айлшад октябрь һарада хараха. ЧССР-эй энергетикын саашанхи хүгжэлтые харуулһан баһа нэгэ выставкэ ноябрьда нээгдэхэ. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ой ойртожо байна. Энээниие соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэд онсо удха шанартайда тоолоно. Чехословак-совет харилсаа холбооной улам хүгжэжэ байһые эли тодоор харуулһан тусхай выставкые тэрэ байшангайхид алдарта ойдо зорюулан бэлдэжэ байнхай.

Лекцинүүд, хүгжэмэй үдэшэнүүд, кинофильмнүүдэй декаданууд байшангай хүдэлмэриин түсэбтэ ехэ һүури эзэлнэ. ЧССР ГДР хоёрой хоорондын экономическа харилсаа холбооной хүгжэлтэ тухай Чехословакидахи залуушуулай хүдэлөөнэй асуудалнуудаар ЧССР-эй Соёлой байшангай лекторнууд һаядаа лекцинүүдые уншаха. «Немец, чехословак арадуудай хани барисаанай саашалаа бэхижэлгэдэ зорюулагдаһан үдэрнүүдые Берлиндэхи байшан ГДР-эй бусад городуудта эмхидхэхэнь».

ХИМИИН ЗАВОДУУДАЙ, РЕВОЛЮЦИОННО ЁҺО ЗАНШАЛАЙ ХОТО

...ДР-тэ талмайгаараа дүрбэ... һуури эзэлдэг Галле ок... ...хоёр миллион зон ажа... ...г гээд статистикын спра... ...гуул соо мэдээсэгдэһэн ...г. Индустриальна үйлэд... ...нгээ хэмжээгээр Галле ...бликын бусад 14 окру... ...уда нэгэдэхи һуури ...э гэжэ тэндэ заагдаһан лэ ... Химиин промышлен... ...ин 50 процент, боро ...һэнэй — 30 процент, зэ... ...рудагай промышленность ...дөө эндэ оршодог.

...алле гээшэмнай нэн ту... ...и химиин хизаар болоно. ... тодорхойгоор хэлэбэл, ...эй «Лейна» гэжэ томо ...бинат эндэ байдаг. Тус ...бинадта 30 мянган хүдэл... ...шэн ажалладаг юм. Эндэ ... «Лейна» бии. Нэгэниинь бүри урдань байгуулагдаһан. Энэнь «Иг фарбениндустри» гэдэг муу сууда гараһан концерндэ хабаададаг байгаа. Тус концерн Гитлерые дэмжэдэг, фашис Германиие буу зэбсэгээр хангаха хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэдэг байһан уршагта түүхэтэй. ГДР-эй арадай баялиг гэжэ соносхогдоһон энэ комбинат мүнөө хүдэлмэришэдэй, таряашадай ашэ туһада алба хэдэг болонхой. Эндэ горючи, үтэгжүүлгэ болон бусад олон зүйл хуушан «Лейнэһээ» 600 дахин ехээр үйлэдбэрилэн гаргагдадаг.

Галледэ бүри һаяхан «Лейна-2» гэжэ үшөө нэгэ томо предприяти эмхидхэгдээ. Капролактам, полиэтилен, пластмасса ба бусад үнэ сэнтэй химикалинууд эндэ үйлэдбэрилэгдэдэг, автомат арга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг.

«Дружба» гэжэ соргоор Советскэ Союзһаа ГДР-тэ дамжуулагдадаг нефтьһээ гадна, совет байгаалиин газ һаяар энэ предприятинуудай шухала түүхэй эдынь болохо юм.

Городто герб бэлдэжэ байбал, тэрээн дээрээ химиин формулануудые оруулаа һаань, һайн байха һэн ха. Тиимэ герб заал һаа зэдээр шудхагдаха ёһотой. 800 жэлэй туршада эндэһээ зэдэй руда малтагдан абтана бшуу. Германиин социалис гүрэнэй түрүүшын президент Вильгельм Пикын нэрэмжэтэ Мансфельдскэ комбинат республикын зэдэй промышленностиин түб болонхой.

Эрнст Тельманэй нэрэмжэтэ талмай дээрэ Галледэ тротуарай шулуун плитануудай дундаһаа гараһан томо гэгшын нюдарга-хүшөө бии юм. Ротфронтын амаршалга түһөөлжэ шангаар зангидаһан нюдарга-хүшөөгэй үзүүртэ «Хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөнэй дурасхаалай тэмдэг» гэжэ бэшээтэй. Энэнь нэн түрүүндэ Мансфельдын рудада малтагшадай, зэд хайлуулагшадай баатаршалгада, революционно шэн зоригто тэмсэлдэ зорюулагданхай. Хорёод онуудаар тэдэнэрэй хэһэн эрэлхэг тэмсэл «Гол Германиин улаан зүрхэн» гэһэн нэрэ энэ нютагта заяагаа. Революцида эсэргүү 1920 оной каппковска буһалгаае Мансфельдын хүдэлмэришэд түрүүлэн даралсаһан, Э. Тельманэй үгэ хэлэхые шагнахаяа митингдэ суглардаг байһан юм.

Галлеһээ 30 километр зайда Эйслебен хото оршодог. Эндэ В. И. Лениндэ зорюулжа табигдаһан хүшөө бии. Немец хүдэлмэришэд — фашизмда эсэргүү тэмсэлшэд дайнай үеэр энэ бронзо скульптурые фашистнуудһаа нюуһан, Совет Армиин хүрэжэ ерэхын урдахана городой талмай дээрэ табиһан байгаа.

Мансфельдын нүүрһэшэдэй 1959 ондо гаргаһан үүсхэлые бүхы ГДР дэмжээд, тэрэнь СССР-эй 50 жэлэй ойн жэлдэ бүгэдэ арадай хүдэлөөн болон дэлгэрбэ. Тэдэнэр совет үйлэдбэриин дүй дүршэлые үргэнөөр шэнжэлхэ, хэрэглэхэ, Советскэ Союзда эльгээгдэхэ захилнуудые саг болзортонь, һайн шанартайгаар дүүргэхэ уряа гаргаһан байна. Галлегэй анда болоһон хото СССР-тэ бии юм. Тэрэнь Совет Башкирай ниислэл — Уфа болоно.

Галле хото Заале гэжэ немец мүрэн дээрэ мянга гаран жэлэй туршада оршожо, хүгжэжэ байдаг. Теэд Галле-Нойштадт гэжэ шэнэ социалис хотын эндэ мүндэлһөөр оройдоо табан жэл болобо. Багахан сагай туршада энэ хото 100 мянган зонтой болохо. СЕПГ-гэй VIII съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор, химиин промышленностиин хүгжэлтэ хүдэлмэришэдэй тооe зайлашагүй олошоруулна. Шэнэ хүдэлмэришэд синтетическэ каучук, пластмасса, бензин үйлэдбэрилэн гаргаха, хотонуудай талмайда розо сэсэг таринжа шэмэглэн гоёохо, немец хүдэлмэришэд, таряашадай, эб найрамдалда дуратай гүрэн һалбаран хүгжөөхэ зорилготой.

Научна коммунизмын үндэһэ һуури табигшад — Маркс Энгельс хоёр сүлөөтэ, зохёон байгуулхы ажалаар эрхэтэдээ хангажа шадаха иимэ гүрэн бии болохо гэжэ зуун жэлэй саада тээ бодомжолдог байгаа бшуу. Карл Либкнехт, Роза Люксембург, Эрнст Тельман болон немец бусад патриодууд иимэ гүрэн түрын түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн байна. Иимэ социалис гүрэн мүндэлөөд, 23 жэлэй туршада һалбаран хүгжэжэ байнхай.

А. ГРИГОРЬЕВ,
ТАСС-ай корр.
Берлин.

БУРЯАД ОРОНООРОО АЯНШАЛХАДА — Валерий ХАРАХИНОВ

САХАЛИНУУД БАЙГАЛДА БУСАНА

(Түгэсхэл. Эхининь октябриин 10-най номерто).

Масаловай үетэн Кузьма Прохорович Седушков Советскэ үйлсэдэ ажаһуудаг. Тэрэ бүри дэлхэйн түрүүшын дайнда хабаадаһан хүн, 1919 ондо партида абтаа. 50 жэлдэ партида — 50 жэлдэ жагсаалда — энэнь Седушковой намтарта гол шухалань болоно. Сергей Миронович Кировэй даалгабаряар тэрэ Астраханьда дайшалхы дружинануудые бүридүүлээ. Пензэдэ ревкомой секретаряар һунгагдаа. Тэрэ Ленинтэй дүрбэ дахин уулзаһан, үгэ хэлэхыень шагнаһан байна. Седушков Елена Дмитриевна Стасоватай ехэ холбоотой, ходо бэшэг абалсажа байгаа. Энэнь түүхэ шэнжэлдэг ямаршье эрдэмтэндэ һонирхолтой байха. Үшөө тэрэ Надежда Константиновна Крупская болон Мария Ильинична Ульяноватай дүрбэн жэлдэ ЦК-гай парткоилегидэ ажаллаа. Харин 1930 ондо парти тэрээниие экспедициин начальнигаар томилжо, Забайкали эльгээгээ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо хамаг туршалга гараһан ленинец ажаябадалаа Байгалтай, ленинецэй нэрээр нэрлэгдэһэн городтой холбоһон байна.

Эндэһээ холо бэшэ III Интернационалай нэрэмжэтэ үйлсэдэ хүдэлмэришэдэй Бүхэроссин нэгэдэхи съездын делегат Иван Михайлович Мазановай гэр оршоно. Тэрээнтэй зэргэлээд Андрей Данилович Коротков ажаһуудаг. Сталинград шадар, Курска дүхэригтэ, Белоруссида, Польшодо болоһон байлдаанууд тухай элдэб һонин хөөрөөнүүдые тэрээнһээ дуулажа болоно. Олон тоото дайшалхы шагналнуудынь: тэдэнэй дунда — Александр Невскиин, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай, Улаан Одоной орденууд өөр тухайнь юунһээшье эли тодо түүрээн болоно үгэнэ.

Өөһэд тухайгаа хөөрэхэдөө Эхэ оронойнгоо, түрэл хизаарайнгаа гайхамшаг баян түүхэ тухай эдиршүүлдэ мэдүүлхэ хүнүүдээр город тон баян. Тиин Советскэ, Ленинскэ, III Интернационалай нэрэмжэтэ, Красноармейскэ, Октябрьска, Кяхтинска гэжэ нэрлэгдэһэн үйлсэнүүд городой намтарай зарим хубинь бололсоно.

Ленинскэ үйлсөөр үнгэржэ, Рабочая үйлсэдэ гараад, бүдүүн һаглагар уляангир тойроодхиходоо нэгэ набтархан гэртэ дүтэлэн ерэнэш. Тиин эндэ гайхамшаг хүнэй — Валя Халецкиин омог дорюун түүхэтэй танилсахаш. Тэрээниие Корчагинтай жэшээлхэдэ, ондоошье омог дорюун нэрэнүүдые һанахада, алдуу болохогүй. Гэбэшье Валя Халецкий гэжэ нэрлэхэдэл юунһээшье дээрэ байна.

Һургуулида һуража эхилхэһээ хойшо хүбүүхэн үе мүсынгөө яншан үбдэхые мэдэрдэг һэн. Тэрэ ехэл бэеэ бариха, үбшэнтээ тэмсэхэ. Теэд нэгэтэ тэрэ бодожо шадаагүй. Гансал гарайнь хурганууд хүдэлдэг үлөө. Хургануудайнгаа хүдэлжэ байгаа хада, амиды гээшэлби! Тиин тэрэ 9-дэхи, 10-дахи, 11-дэхи классуудые заочноор дүүргэ. Эсэстэнь Эрхүүгэй хари хэлэнүүдэй институтда орохо шалгалта барян. Мүнөө тэрэ 2-дохи курсын студент. Тэрэ юун тухай һанаашалнаб? Номуудые оршуулжа, хүнүүдтэ туһа хүргэхэ. Валя Халецкиин мэдэхэгүй һонин гэжэ городто үгы юм. Ханинарынь тэрээндэ хамаг һони дуулгадаг. Тиин тэрэ хани нүхэдэйнгөө, городойнгоо, Эхэ оронойнгоо ажабайдалаар ажаһуудаг.

— Хүбүүд, басагад, комсомолдо сөг залигүйгөөр байжа болохогүй! Ажал хэрэгэйтнай ехэ һонирхолтой байхань таанадһаа, өөһэдһөөтнай дулдыдаха. Эршэ зориг түгэлдэр байхадаа, таанад ямаршье түбэг бэрхэшээл дабажа шадахат.

Валя Халецкий иигэжэл хэлэнэ.

Тэрэ хуби заяандаа гомдоногүй. Харин тэрэ оролдосотойгоор ажаллана, һурана, шүлэг бэшэнэ. Тэрэ ондоогоор байжа шадахагүй. Валя Халецкий гээшэмнай иимэл хүн. Балшар наһаниинь, Байгал, баян түүхэтэй багахан городой ёһо заншалнууд тэрээниие иимэ болгоол.

Мүнөө городой үмэнэ ямар асуудалнууд гаранаб? Мүнөө Бабушкин ямар ажабайдалтайб? Горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Василий Лукич Шапов иигэжэ хөөрэнэ:

— Коммунистнууд хамаг юумэер һанаагаа зободог: ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэһээ, үйлэдбэриин хэрэгсэл алмахаһаа эхилээд, бабушкинайхидай амаралтые эмхидхэхэ хүрэтэр. Улаан-Үдэ — Мысовая гэһэн замай участок электрын элшэ хүсэндэ оруулагдаа, хэлхеэ холбооной байшангай теплотрассын барилга хэгдэнэ, оёдолой фабрика, кинотеатр баригдаха юм.

Манайда таримал сэсэгүүд, ногоон ургамал ба асфальт үшөөл бага. Зарим газарнууднай үшөөл һанаанда тааранагүй. Гэбэшье ута хүзүүнүүдээ үлыгэһэн крануудые олоор харана ха юмта — городнай урган бодоно, үйлсэнүүд Хамар дабаанай бооридо хүрэжэ байн хай. Манайда мүнөө дээрээ Соёлой байшан үгышье һаа, хэдэн олон клубуудта хонгёо дуунууд зэдэлэн байдаг, ажалһаа сүлөө сагтаа өөһэдынгөө гараар бариһан стадион дээрээ олон зуугаад хүбүүд, басагад һорилго хэнэ.

Бабушкинай ерээдүй эли тодоор харагдана. Тэрэ манай арад түмэнэй багахан хубинь болохо эндэхи хүн зоной ажалаар байгуулагдана.

Зам харилсаанай дистанцида хуушанай гварди — Алексей Афанасьевич Курбатов, Иван Яковлевич Иванов, Иван Петрович Булычев, Павел Евдокимович Вехов гэгшэд ажаллана. Эдээнтэй зэргэлээд аха үеын нүхэдһөө хүдэлмэришэнэй эстафетэ дамжуулан абажа байһан залуушуул — мастерскойнуудай начальник Юра Щедрин, мастер Сергей Шабардин, электрик Алексей Вербин ажаллана. Энэ коллективтэ хоёр үеын хүдэлмэришэдэй хоорондохи холбоо барисаан эли болоод харагдана.

Ажалайнгаа үдэрэй һүүлдэ Бабушкин город амардаг. Харин станци хэзээдэшье амараа гэжэ байхагүй. Эндэ поезднуудые һайнаар угтажа, холын аян замда гаргахын тулада ехэ юумэн хэгдэдэг. Тиимэл хадаа иишэ ерэһэн хүнүүдтэ Мысовая станци — городой хододоо нээгдээтэй үүдэн илангаяа бүхөөр хадуугдадаг аабза...

Үшөө нэгэ шэнжэ шанар тухайнь хэлэбэл иимэ. Станци, город аалин намдуу, һархяаг мөөгын ургама бороогой һүүлдэ илангаяа мартагдашагүй шэнжэтэй болодог. Түмэр замай үнинэй сэсэрлиг целофанда орёогоотой гоё һайхан баглаа мэтээр харагдажа, хоншуу һайхан үнэрөөр анхилдаг. Город дээгүүр гурбан гол үнгэ толорон байдаг: сэнхирынь — Байгалһаа, саһаар бүрхөөгдэһэн орьёл мундаргануудай доогуур нэмжээ ой тайга ногоорон харагдаха. Эгээл иимэ сагта поездоор ябаһан ямар нэгэн пассажир купе сооһоо харан гэхэдээ гайхажа, утаар татан иигэжэ үгэлхэл: «Яаһан үзэсхэлэн һайхан нютаг гээшэб!» Тиимэл хадань эндэ үнэн зүрхэнһөө булгилан түрэһэн олон тоото шүлэгүүд бэшэгдэдэг аабза.

НЮТАГ — НЮТАГАЙ — ҺОНИ[...]

Һайнаар туһална

Ургаса хуряалгада хаба[...] һан Улаан-Үдын № 12-68 [...] токолонныя жолоошод [...] Шэбэрэй аймагай колхоз[...] хозуудта һайнаар ажал[...] Тус аймагта таряа зөөл[...] рэ үдэр бүри зуун [...] машина хүдэлмэрилһэн [...] юм. Тэдэнэр ная нэгэ [...] тонно ороохо таряа зөөгэ[...]

Жолоошод Крюков Х[...] хоёр габшагайгаар ажал[...] үдэр бүри долоон зу[...] центнер таряа зөөдэг ба[...]

Жолоошод нүхэд Д[...] Еремеев, Кушнарев, Су[...] болон Яньков нормоё х[...] үлүүлэн дүүргэнэ.

Д. ГОМБОЕ[...]

Баяртай, зугаатай

Прибайкалиин ай[...] гай түб—Турунтаево [...] хондо жэлһээ жэлдэ [...] нэ гэрнүүд олоор ба[...] дана, олон бүлэ болбо[...] түхэлтэй байратай бо[...] но.

Аймагай заһабар[...] барилгын участогай [...] дэлмэрилэгшэд һая [...] жээтэ гэрээ ашаглал[...] тушааба. Тиин тосх[...] 16 айл шэнэ байр[...] нүүжэ ороод, баяр[...] зугаатай байна.

В. СЕДУНОВ.

хилын саанаһаа
телефон·телеграф·радио

КАРАЧИ

ТҮҮХЭТЭ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ТАСС

Пакистанай олониитэ СССР-эй 50 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхэ бэлэдхэл хэжэ байна. Энэ гайхамшаг һайндэр үнгэргэхэ Карачинска комитет Пакистано-совет соёлой холбоо бэелүүлдэг бүлгэмэй үүсхэлээр тогтоогдобо. Зуун хүнһөө бүридэһэн энэ комитедэй түрүүлэгшээр оронной олониитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша Ахмед Джаффар һунгагдаа. Тус комитет Советскэ Союзай туйлалтанууд тухай выставкэ нээлгэхэ, совет документальна ба уран һайханай фильмүүдые харуулха, орон доторoo суутай «Мушайра» гэдэг тусхай конкурс үнгэргэхэ, пакистан ба совет артистнуудай наада, мүн бусад хэмжээ ябуулгануудые эмхидхэхэ юм гэжэ программа соонь хараалагдана.

ЛОНДОН

ГЛАЗГОГОЙ СУДНА

ТАСС

Ажаллаха эрхын түлөө олон һарын туршада тэмсэһэн «Аппер Клайд шипбилдерс» гэжэ компаниин судна бүтээгшэдэй буһалгаан түгэс илалтаар дүүрэбэ.

Хүдэлмэришэдэй үсэд нэтэрүү тэмсэлһээ уламжалан, консервативна правительство тэрэ компаниин дүрбэн верфиин гурбые хааха һанаа шалгаяа болюулха баатай болоһон байгаа. Дүрбэдэхи верфиинь хуби заяан үшөөл эли бэшэ байһан юм. Гэхэ зуура, судна бүтээгшэдэй профсоюзай Дж. Рид түрүүтэй ударидагшад далай дотор үрэмдэлгэ хэхэ түхеэрэлгэнүүдые бүтээхэ «Маратон» гэжэ американ фирмын ехэ захилнуудые тэрэ верфьдэ үгүүлхэ болоо. Тиин верфиин хүдэлмэришэд бултадаа ажалаар хангагдаа.

Англиин, мүн хилын саагуурхи оронуудай хүдэлмэришэд Глазгогой судна бүтээгшэдэй эрид шууд ябуулгые дэмжэбэ. Ороной хүдэлмэришэд, профсоюзна эмхинүүд болон студентнэр хүдэлмэришэдтэ мүнгэн туһаламжа үзүүлээ. Италиин, Канадын, Австралиин ажалшадһаа мүнгэ зөөри абтаа. Советскэ Союзһаа, ГДР-һээ, Польшоһоо, мүн бусад социалис оронуудһаа ангиин талаар аха дүүнэрэйнгээ эльгээһэн мүнгые Клайдай хүдэлмэришэд гүн ехэ баяр баясхалантайгаар угтан абаба.

ЛОНДОН

Эсэргүүсэлтын марш

ТАСС

Англиин «аюулгүйн хүсэнүүдэй» хашалта харшалалгые буруушаажа, ямаршье мүрдэлгэгүйгөөр Ольстерой түрмэнүүдтэ хаагдаһан Ирландиин концлагерьнуудта тамалагдаһан хүнүүдые сүлөөлхэ эрилтэ табижа, Лондондерриин 10 мянга гаран хүн үйлсэ гудамжануудта гараһан байна.

«Британиин солдадуудые намнагты!», «Ирландиин энгэй зондо эрхэ сүлөө олгохо!», «Ушарыень ойлгонгүй барижа тушааха ябадал дары усадхаха!» гэһэн бэшэгтэй транспарантнуудые үхибүүд, эхэнэрнүүд баряад ябапан байна. Демонстрациин һүүлээр митинг үнгэргэгдэжэ, тэрээндэ хабаадагшад Ольстертохи жэгшүүритэ аашануудые усадхаха эрилтэ табиба.

ХАНОЙ

ХАНОЙН ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ТАСС

Һаяын пресс- конференци дээрэ Вьетнамай асуудалаар США-гай президент Никсонэй хэлэһэн үгые Ханойн хэблэл эрид шангаар шүүмжэлбэ.

Президент Никсон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Хойто Вьетнамые бомбодолгоёо улам шангадхаха, Вьетнамай портнуудта минэ табиха тухай байгша оной майн 8-най шиидхэбэреэ зүбтүүлхэ гэжэ оролдоо, «Урда Вьетнамдахи аюултай оршон байдалые үндэһөөрнь хубилгахын тула» иимэ шиидхэбэри абаха шухала байгаа гээд тэмдэглээ гэжэ шэнжэлэгшэд бэшэнэ. 1968 ондо президентые һунгахын урда тээ Хойто Вьетнамые бомбодолгоёо болюулха шиидхэбэри гаргахадаа США «ехэ алдуу хэһэн байгаа» гэжэ пресс-конференци дээрэ сэгнэгдэһэндэ Ханойн хэблэл анхарал хаидуулна. Эдэ һанамжанууд, тэрэшэлэн «бомбодолго үргэлжэлүүлэгдэхэ» гэһэн мэдүүлгэшье Вьетнамай асуудалаар «хүсэ баримталан» хөөрэлдөө хэхэ гэһэн США-гай һэдэлгэ болоно гэжэ Ханойдохи шэнжэлэгшэд тоолоно.

ХАНОЙ

ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОБО

ТАСС

Лаосой Патриотическа фронтын ЦК-гай түрүүлэгшэ принц Суфанувонгын түлөөлэгшэ, Вьетнамдахи захиргаае хүтэлбэрилдэг принц Суванна Фумын түлөөлэгшэ Лаосой ниислэл хотодо уулзаба гэжэ Каосан Патет Лао агентство дамжуулна. Орон доторой байдалые эбэй ёһоор гуримшуулхын тула Лаосой талануудай хоорондо хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэлгэдэ бэлэдхэл хэхэ зорилготойгоор энэ уулзалга хэгдэһэн байгаа.

Хөөрэлдөөнүүдэй болохо газар тухай зүбшэлэгдөө.

ПАРИЖ

КОММУНИСТНУУДТА ХАНДАБА

ТАСС

Парламентын һунгагдахаяа байһантай дашарамдуулан, арадай тала баригшадай правительственна хамтын программын ехэ удха шанартай тухайда Франциин Компартиин Генеральна секретариин орлогшо Жорж Марше тэмдэглэбэ. Поэт Поль Элюарай нэрэмжэтэ соёлой центрые Париж шадарай Шуази-Ле-Руа гэжэ хотодо нээлгэн дээрэ тэрэ үгэ хэлээ.

Правительственна хамтын программын үндэһөөр, арадай хүсэнһөө бүридэһэн союз байгуулхын тула оролдолго гаргахыень бүхы эмхинүүд ба гэшүүдээ Франциин Компарти уряалаа гээд Жорж Марше мэдүүлбэ.

БАРУУН БЕРЛИН

Юумэнэй үнэ сэн улам хүндэрнэ

ТАСС

Баруун Берлиндэхи элдэб эдлэл хэрэгсэлнүүдэй үнэ сэн 1971 оной сентябрьһаа хойшо 7,4 процентээр хүндэрөө. Эндэ тунхаглагдаһан хуулита мэдээнүүдэй ёһоор, үнгэрһэн жэлэй сентябрьтай жэшэбэл, хубсаһан ба гуталай, тэрэшэлэн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй үнэ сэн энэ жэлэй сентябрь соо долоон процентээр хүндэрһэн байна. Электрын элшэ ба газай түлөөһэн 12 процентээр хүндэрөө.

САНТЬЯГО

ГАЗАР ДЭЭРЭ ЭБ НАЙРАМДАЛ БЭХИЖҮҮЛХЭ

ТАСС

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй (ВСМ) Президиумэй сесси эндэ болоно дүүрэбэ. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал саашадань бэхижүүлхэ шухала тогтоолнуудые делегадууд баталаа.

Индохитадта Холбоото Штадуудай үүдхэжэ байһан хархис муухай дайе сесси эрид шангаар буруушаагаа. Вьетнамһаа сэрэгүүдээ гаргаха тухай Вашингтоной зүгһөө мэдүүлгэнүүдэй хэгдэжэ байгаашье һаань, энэ ороной һуурин тосхонуудые США-гай авиаци зэрлиг бүдүүлигээр бомбодоно. Энээнһээ уламжалан амгалан зоной дунда алуулһан хүнүүд олон гэжэ шиидхэбэри элишэлнэ.

Национальна бэеэ даaһан байдалтай болохын тула вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэл дэмжэлгээ шангадхахыень, Индохитадта үйлэдэжэ байһан ээзрхэг түримхэй ябуулгана дары болюулха эрилтэ США-гай урда табихыень ВСМ-эй Президиум дэлхэйн бүхы правительствануудые, бүхы арадуудые уряалаа.

Араб арадуудта эсэргүүгээр Израилиин хэжэ байһан ээзрхэг түримхэй ябуулгые буруушаагаад, Дүтын Зүүн зүгтэхи арсалдаата асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэл хэхэ байһанаа делегадууд мэдүүлээ. Эзэмдэгдэһэн Араб нютагуудһаа Израилиин сэрэгүүдые гаргаха эрилтэ табяа.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгресс хойто жэл Москвада зарлаха тухай шиидхэбэри сессидэ хабаадагшад абаба.

Уласхоорондын ба национальна ниитын эмхинүүдтэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг хүдэлөөнүүдтэ, политическэ партинуудта, холбоонуудта, эб найрамдал, арадуудай аюулгүй ба бэеэ даaһан байдал хангаха хэрэгтэ туһа нэмэри хэхээр бэлэн бүхы хүнүүдтэ хандаһан хандалга Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет баталан абаһан байна.

ВИСБАДЕН

ХДС-эй съезд

ТАСС

Христианско-демократическа союз (ХДС) гэдэг партиин съезд октябриин 9-дэ эндэ нээгдэбэ. Ехэ капиталай энэ гол парти христианско-социальна союзтай (ХСС) хамта ажал ябуулдаг юм. Ноябриин 19-дэ бундестагта болохо һунгалтатай дашарамдуулан, ХДС/ХСС-эй бэелүүлхэ «правительственна программа», һунгалтын урда тээхи зорилгонууд гурбан үдэрэй турша соо үргэлжэлхэ съезд дээрэ зүбшэлэгдэхэ байна.

БОНН

„Унзере цайт„ газетын һайндэр

ТАСС

Баруун Германиин коммунистнуудай газетын — «Унзере цайт» газетын һайндэр Руртахи промышленна ехэ түбүүдэй нэгэндэ —Дюссельдорфдо болоо. 5 мянга гаран хүн энэ һайндэртэ хабаадалсаһан байна.

Бундестагта болзорһоо урид болохо һунгалтада Германиин Коммунис партиин бэлэдхэл хэхэ уряатайгаар һайндэр үнгэрбэ. Һунгалтын урда тээ Германиин Коммунис партиин бэелүүлхэ ябуулгада горитой мүнгэн суглуулагдаа.

ВЕТЕРАНАЙ МЕДАЛЬНУУД

Россин Федерациин хүдөөгэй мэргэн буудагшадай мүрысөөндэ спортын хүндэтэ мастер, Буряадай хүдөө ажахын техникумэй багша Пётр Павлович Николаев хабаадалсажа, мүнгэн болон бронзо медальнуудта хүртэбэ.

Нүхэр П. П. Николаев мүнөө 48-тай. Тиигэбэшье спортдоо, илангаяа мэргэн буудалгада, үнөөхил залуугайхидаал адляар дуратай юм.

Спортын ветеран П. П. Николаевай спортына намтар тон баян. Хайра, шагналнуудшье олон. Тэдэнэйнь дунда нэмэһэн бронзо, мүнгэн һүүлшын медальнууд тусгаар удха шанартай.

Хүдөөгэй мэргэн буудагшадай дунда СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэрһэн мүрысөөндэ Пётр Николаев 4-дэхи һуури эзэлбэ.

В. БАДМАЕВ.

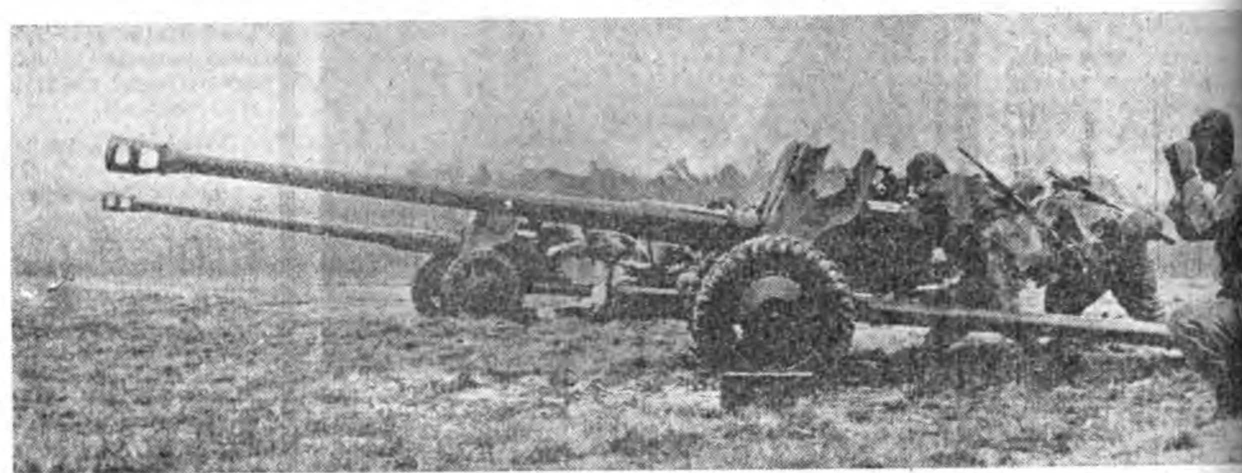
Мүнөөдэр—Польшын сэрэгшэдэй үдэр

Совет газар дээрэ байгуулагдаһан Польшын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түрүүшын подразделенинүүд 29 жэлэй урда тээ Белоруссидахи Ленино шадар фашис булимтарагшадай сэрэгүүдтэй тулалдахадаа, һамна бута сохёо һэн.

Мүнөөнэй зэбсэг хэрэгсэлнүүдээр хангагдаһан Польшын зэбсэгтэ хүсэнүүд арадайнгаа социалис түйлалтануудые хёрхоор сахин хамгаална. Тиихэдэ тэрэ Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй аха дүү арминуудай үнэн сэхэ, бата найдамтай союзник болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: танкнуудһаа хамгаалалта хэхэ подразделени.

ЦАФ—ТАСС-ай фото.

СПОРТ — СПОРТ — СПОРТ

ЗОНОДОО ОНСО ШАЛГАРБА

Пермь хотые машина бүтээгшэдэй, металлургнуудай ба химигүүдэй хото гэлсэдэг. Тэндэ һая хүнгэн атлетикээр намарай мүрысөөнэй түгэсхэлэй наадан үнгэрбэ.

Россин түб зонын, Ураалай, Поволжиин, мүн Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй эрхим 14 команда үзэсхэлэнтэ һайхан Дээдэ-Курья гэжэ газарта хүбаяа туршалсахаяа гараһан байна.

Эгээл түрүүлэн 22 эхэнэр 1500 метрэй зайда гүйлдэбэ. Замайнь тон хахадай гаталагдаад байхада, Ураалай областиин спортсменүүд гол түлэб түрүүлжэ ябаа һэн. Теэд тэдэнэр эршэеэ нэгэтэшье һуладхангүй, энэ зайда эрхимлэжэ шадаа. Эндэ урилдаһан манай Надежда Соколова 13-дахи һуурида хүртөө.

Мүн тус зайда эрэшүүл урилдаа. Пермь хотын суутай хурдан Николай Радостев Челябинскын Виктор Лапин хоёрой түрүүшын һууринуудые эзэлхэдэнь, манай Гамильян Гафаров хүшэр шанга тулалдаанда 4-дэхи һуури эзэлхэ баатай болоо һэн.

Мүрысөөндэ хабаадаһан манай эдиршүүл бусадһаа онсо шалгараагүй. Тиимэһээ ехээр дурдаһанай үлүү хаш.

3000 метрэй зайда урилдахаа суглараһан эхэнэрнүүдэй дунда үнинэй нэрэ солотой болоһон хүнүүд олон һэн. Тиимэһээ гайтай шанга тэмсэл болоо. 3000 метрэй зайе 10 минута соо гаталһан Башкирай мастер Светлана Васькова 1-дэхи һуури эзэлээ. Тэрээнһээ 9,2 секундаар гээгдэһэн Софья Шишкина (Пермь) 2-дохи, Челябинскын мастер Ирина Мельникова — 3-дахи һууринуудта хүртөө.

8 мянган метрэй урилдаанда 30 спортсмен хабаадаа. Олонхинь спортын мастернууд, кандидадууд һэн. Түрүү һуури эзэлхын түлөө шанга тэмсэл Марат Яруллин, Хамит Газизов (Башкир) Олимпиин XX наадануудта хабаадаһан Николай Пуклаков (Чебоксара) гэгшэдэй дунда шанга тулалдаан үнгэрөө. Һүүлэй һүүлдэ спортын мастер Н. Пуклаков бултыень ахижа, 23 минута 30 секунда сагтайгаар мүрысөөнэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Эдэнтэй ана мана урилдаһан манай Юрий Климов 24 минута 11,8 секунда саг харуулжа, гушан хүнэй дундаһаа 6-дахи һуури эзэлһэндэ нилээд баярламаар байна.

1971 оной кроссто 2-дохи һуури эзэлһэн Пермиин областиин спортсменүүд мүнөө жэл дүн хамта 110 очкотойгоор дамжуулгын кубогта хүртэбэ.

Буряадай республикын команда 68 очкотой болоо һэн. Тиигэхэ зуураа, Москвагай, Волгоградай, Брянскын, Новосибирскын, Эрхүүгэй областьнууд болон Краснодарай хизаарай командануудые ахижа, мүрысөөнэй 8-дахи һуури эзэлээ.

Энээн дээрэһээ юу хэлэлтэйб тэхэдэ, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын командануудай дунда Буряадай хүнгэн атледууд шалгараад байна гээшэ.

Н. ИВАНОВ,
тус мүрысөөнэй судья.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ЭРШЭ ШАНГАДАНА

Манай зонын футболистнуудай «амарха» саг ойртобо. Зүгөөр наадананай эршэ улам шангадана. Түрүүлжэ ябаһан «Амур» (Благовещенск), «Сахалин» (Урда-Сахалин) командануд энэ сезондо яһала һайнаар наадаа. Гэбэшье «Сахалин» һүүлшын наадануудта золгүйдэжэ, хэдэн дахин шүүгдэшөө. Иигэжэ олоной гайхал болоо. Урда-Сахалинай футболистнуудай Красноярскын «Автомобилист» командатай наадахадаа, 7 бүмбэгэ ворото руугаа алдажархиһаниинь тоншье һаа гайхамаар байба. Футболдо дуратайшуул наадан иимээр дүүрэхэ гэжэ һанза заяандаашье оруулаагүй байгаа. Красноярскын командые магтамаар лэ гээшэ. Юуб гэхэдэ, «Автомобилистын» футболистнууд нилээд һайнаар наадажа эхилээ бшуу.

Гурбадахи һуури эзэлжэ ябаһан «Старт» (Ангарск) «Амурта» шүүгдэжэ, мэгдээд абаһан юм. Зүгөөр Владивостогой «Лучтай» наадахадаа, 1:0 тоотойгоор шүүжэ, һанаагаа амарһандал болобо.

«Амурай» футболистнууд спортдо дуратайшуулые дахинаа баясуулба. Тэдэнэр Братскын «Сибирягые» 3:1 тоотойгоор шүүгэ.

«Вулкан» (Петропавловск-на-Камчатке) — СКА (Шэтэ), «Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ)— СКА (Хабаровск) командануд наадаяа тэнсэлгээр дүүргээ.

Б. БАЛЬЧИНОВ,
спортын «Динамо» бүлгэмэй республиканска Соведэй түрүүлэгшын орлогшо.

Октябриин 7-до болоһон наадананай һүүлээр таблицын байдал иимэ гэбэл:

Командануud	Наадаа	Шүүгэ	Тэнсээ	Шүүгдэә	Бүмбэгэ	Очко
«Амур» Благовещ.	36	23	7	6	35—19	51
«Сахалин» У-Сах.	36	20	8	8	47—33	48
«Старт» Ангарск	36	18	5	13	39—30	41
«Автомобилист» Кр.	35	14	8	13	47—36	36
«Сибиряк» Братск	35	14	8	13	35—32	36
СКА Шэтэ	36	10	15	11	37—40	35
СКА Хабаровск	37	12	10	15	43—40	34
«Вулкан» (П-Камчат.).	36	10	12	14	27—38	31
«Сэлэнгэ» У-Үдэ	36	9	9	18	29—44	27
«Луч» Владивосток	36	7	12	17	22—55	26
«Аэрофлот» Эрхүү	35	7	10	18	22—38	24

Даб дээрэ тэнсүү байдалтай

СКОПЛЕ. (ТАСС). Шатарай бүхэдэлхэйн Олимпиадын түгэсхэлэй мүрысөөнэй 12-дохи турай һүүлээр СССР-эй, Венгриин суглуулагдамал командануд тус тустаа 33,5 очкотой болоод, түрүүлжэ ябана. Энэ нааданда манай шатаршад США-гай командатай уулзахадаа, 3:1 тоотойгоор шүүгээ һэн. Таль Бенкые, Карпов Бисгайерые шүүһэн байгаа. Петросян — Кавалек, Смыслов — Бирн гэгшэдэй уулзалга тэнсэлгээр дүүрээ. Венгриин шатаршад аргентинынхидтэй уулзахадаа, 4:0 тоотойгоор шүүһэн байна. Форинтош — Эммые, Чом-Хазее, Портиш — Гарсиае, Рибли Дебарнодые шүүбэ. Тиигэжэ Венгриин суглуулагдамал команда манай шатаршадые хүсэһэн байха юм.

Энэ үдэр Югославиин шатаршад Болгариин командатай уулзахадаа тэнсээ. Глигорич — Бобоцовто, Трингов Югославиин бэлигтэй бэрхэ залуу гроссмейстер Любоевичто шүүгдэһэн байгаа. Матанович —Радуловтай, Матулович Падевскитэй тэнсээ. Тиигэжэ 30 очкотой болоһон Югославиин шатаршад 3-дахи һуурида гараба.

ФРГ-гэй ба Румыниин командануд тус тустаа—27,5, Чехословаки — 26, Болгари — 25,5, Голланди — 23,5, США, Испани ба ГДР-эй командануд тус тустаа — 22, Польшо—20,5, Швеци—19,5, Аргентинэ — 17,5, Дани — 17, Швейцари 16,5 очкотой.

Удаадахи наадандаа манай суглуулагдамал команда Испаниин командатай уулзаха юм. Венгриин шатаршад Румыниин командатай наадаха. Хойшодоо совет гроссмейстернүүд — Аргентинын, Румыниин, харин Венгриин шатаршад Голландиин, ФРГ-гэй командануудтай уулзаха байна.

Гурбадахяа илаба

СОФИ. (ТАСС). Эхэнэр баскетболистнуудай дунда Европын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ СССР-эй спортсменкэнүүд 3-дахи наадандаа Италиин суглуулагдамал командатай уулзажа, 90:37 тоотойгоор шүүгээ.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ[...]
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА[...]

14.05 — үнгэтэ теле[...] ни. Үхибүүдтэ мультф[...] нүүд харуулагдаха. 14[...] —һүүлэй һонин. 14.45—[...] рагшадта «Һонюуша [...] дэй турнир» гэһэн дам[...] га. 15.30—үнгэтэ теле[...] ни. Арадай хүгжэмэй [...] церт. 16.15—олон т[...] ленинскэ универ[...] «В. И. Ленин — а[...] интернационалист ба [...] риот». 16.45—үнгэтэ т[...] видени. Хоккейгээр [...] чемпионат. «Спартак» [...] —СКА(Л) (3-дахи пер[...]

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ[...]

17.20-һоо 17.30 бол[...] —«Керчь» гэһэн кино[...] дамжуулагдаха.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА[...]

17.30 — хүдөөгэй[...] ажалай халуун саһа. 17.4[...] Н. Долинина. «Доктор [...] ков, на выезд!» гэһэн т[...] зүжэг. 19.00—«Время» [...] мэдээсэлэй программа. 19[...] — үнгэтэ телевидени. [...] кетболоор эхэнэрнү[...] дунда Европын чем[...] нат. СССР—Венгри. [...] риһаа дамжуулагдаха. [...] —ухаалан зохёолго [...] дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ[...]

20.45 — телепано[...] 21.05—ССР-эй Союз [...] хөөрэлдөөнүүд». 21.30[...] «Түрүү дүй дүршэлые[...] дөөгэйхидтэ» гэһэн [...] жуулга (буряад хэлэ[...] рэ). 21.50—концерт.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА[...]

22.30 — «Сибириин [...] сэ» (гурбадахи дамжуу[...] 23.05 — «Балет» [...] СССР-эй арадай арти[...] Ленинскэ шангай лау[...] Г. Уланова. 24.00 — «В[...] мя» — мэдээсэлэй [...] грамма.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[...]
«ОРБИТА» ХАРУУЛНА[...]

20.45 — үнгэтэ теле[...] ни. «Девичья весна» [...] уран һайханай фильм.

Редакторай орлогшо С. С. ЦЫРЕНДОРЖИ[...]

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — [...], зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, [...] ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — [...], культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — [...], информации — 34-05, общественная приёмная — 56-[...], машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.